

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 30/2017 (2690) Rok LIX 10.9.2017

Krzyż przebłaganiem za grzechy nasze

(str. 4)

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Maryja Wychowawczynią pokoleń

List Pasterski z okazji VII Tygodnia Wychowania 10-17 września 2017 roku

Drodzy Bracia i Siostry,

„Nie bierzcie wzoru z tego świata, lecz przemieniajcie się przez odnawianie umysłu” (Rz 12,2) zachęca św. Paweł adresatów Listu do Rzymian. W tych słowach przypomina nam, aby nie dać się nieść prądom, które na nas oddziałują i ulegać presji zewnętrznych okoliczności, ale w sposób świadomy kierować swoim rozwojem, odnawiając serca. Nawet jeśli moralne kompromisy przynoszą doraźne owoce, nie możemy przejść obojętnie wobec pytania Jezusa: „Cóż bowiem za korzyść odniesie człowiek, choćby cały świat zyskał, a na swej duszy szkodę poniósł?” (Mt 16,26). Odnova człowieka możliwa jest dzięki mocy Ducha Świętego i obejmuje wszystkie sfery jego życia.

Uczmy się od Maryi, Wychowawczyni pokoleń

10 września br. w naszej Ojczyźnie rozpoczyna się VII Tydzień Wychowania. Poprzedza go dzień szczególnego jubileuszu. 8 września 2017 przypadła trzasetna rocznica koronacji drogiego sercom Polaków wizerunku Matki Bożej Częstochowskiej. Stąd też refleksja, do której chcemy zaprosić w ramach tegorocznego Tygodnia Wychowania, koncentrować się będzie wokół hasła: „Maryja wychowaw-

czynią pokoleń”. Wielbiąc Boga Matka Chrystusa wyraża radość: „Błogostawić mnie będą otąd wszystkie pokolenia” (Łk 1,48). Słowa te wypełniają się na przestrzeni wieków – Maryja doznaje czci we wszystkich pokoleniach wierzących a jednocześnie jest ich nauczycielką i przewodniczką. Zastanówmy się, czego uczą się od Jasnogórskiej Matki i Królowej kolejne generacje odwiedzające nasze narodowe sanktuarium.

W czasie VI Światowych Dni Młodzieży, które odbyły się w Częstochowie w 1991 roku, św. Jan Paweł II przypomniał młodym chrześcijanom ze wszystkich kontynentów, że „otrzymali Ducha przybrania za synów”. Miejsce, z którego popłynęła ta papieska katecheza, nie było przypadkowe. Na Jasnej Górze całe pokolenia Polaków mogły na nowo odkrywać swoją godność. W czasach wojen i totalitaryzmów, kiedy tak wielu ludzi traktowano jak małe liczące się tryby zachodzących procesów, spotkanie z Królową Polski pozwalało im doświadczyć, jak ważni są dla Boga, który nie wahał się uczynić ich swymi dziećmi. W centrum procesu wychowania stoi człowiek. Nie jest on jedynie przedmiotem formowania, ale uczestnikiem dialogu, który kształtuje obie strony – wychowawcę i wycho-

wankę. Rodzice i nauczyciele wiedzą, że wiele mogą się nauczyć od swoich dzieci i wychowanków.

Do przybycia na Jasną Górę nie trzeba nikogo zachęcać. Spotkanie z Maryją otwiera serce i daje nadzieję. Jakże wielu z nas ważne sprawy swego życia omawia z Matką Bożą w kaplicy Jej Cudownego Wizerunku. W duchu ogromnego zaufania, przed Nią odkrywamy wszystkie tajemnice naszego serca. Zaufanie jest fundamentem relacji między wychowankiem a wychowawcą. Nie ma nic bardziej sprzyjającego owocnemu wychowaniu niż dom, w którym panuje wzajemne zaufanie. Rodzice, którzy cieszą się zaufaniem dzieci są pierwszymi powiernikami ich trudnych spraw. To najlepsze zabezpieczenie przed złem. Rodzice, wychowawcy, nauczyciele czy katecheci powinni stawiać sobie pytanie, jak kształtować relacje z dziećmi i wychowankami, aby móc cieszyć się ich zaufaniem.

Maryja ma dla nas czas. Przybywając na Jasną Górę wiemy, że zawsze zastaniemy Ją oczekującą na nas i gotową nas wysłuchać. Czas przeżywany z dzieckiem to nie tylko przebywanie w tym samym miejscu, ale wzajemne bycie dla siebie – rozmowa, wspólnie podejmowany wysiłek czy radosne chwile wypoczynku. *ciąg dalszy na str. 5*

Telegram... indiański

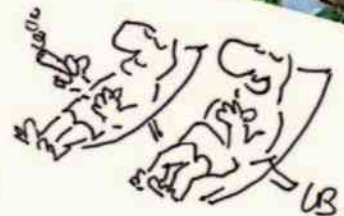

No właśnie – nił y lato jeszcze, ale takie jakby odchodzące już trochę za życia ysonu y horyzont... tego roku! Jeszcze przygrzewa czasami słońce, przem ykają tu i ówdzie opalone dziewczyny, ale i coraz więcej, j liści pod nogami, nie mówiąc o padających kasztanach i trąconych złudzeniach – w sensie globalnym – un jnych instytucji I pachnie nawet żdziebko Związkiem... innych „ni podległych państw”, a na to jesteśmy przecież ale giczni – jeszcze z dzieciństwa w peerelu, co odszedł na śmietnik historii. Jednym słowem niepokój, ale nie poddajemy się wciąż dżdżom, licząc ciągle na jakieś babie lato, albo i indiańskie – w każdym tego słowa znaczeniu geograficznym. Stąd też pewnie ten telegram... indiańsko-brzmiały, ale przecież w końcu bardzo polski, jak to babie lato, nawet jeżeli w parku Monceau... No i skończyło się oto, już za pełnie i jawnie, na aluzjach bardzo (nie) politycznych i niechętnych dyplomatycznych. Wszak i tu ostatnio różnie pójczydła, jak jakaś czarna wdowa – z czerwonym odwłokiem, smętną niechęcią i złowieszczością, prz ymając niewyraźną, bladą postać... makro-prezydencją, by motać – w północy z „krzyżakiem” żeńskim, a sąsiednim, przeciw Naszym, bo złoty im idzie w ekonomii, tożsamości cywilizacyjnej, a nawet samodzielności bezczelnej, ponad dyrektywę y brukselskie. A tego nie lubi postać pprawny politycznie, przewidziany dla tej części Unii szczęśliwości wszelkiej, choć... terroryzowanej bezkarnie, a śmiertelnie. I zrobiło się dość strasznie na koniec – jak w rezerwacie dla Indian, tak że w przyszłości może być tylko i tylko lpij, co di j Panie Boże. PO.

- NAJWSPANIALSZE WSPOMNIENIA
JAKIE MAM Z TAMTYCH CZASÓW
TO TE CHWILE, CUDY PO ZAKONIE
CZENIU POSIEDZENIA RZĄDU
WYBIEGALIŚMY DO POSPIECHU
POGRAĆ W GATĘ...

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | 300-lecie koronacji – str. 5
- | Lekcje historii – str. 8
- | Toute la planète en parle – str. 11
- | W świecie zamachów i absurdu – str. 13
- | W uroczystość Wniebowzięcia NMP – str. 18

Z SATYRYCZNEJ TEKILY L.B.

Macron w Europie Środkowej

Bogdan Dobosz

W polityce wewnętrznej prezydentowi Francji Emmanuelowi Macronowi na razie najlepiej udaje się... utrata popularności. Ostatnio skrytykował go nawet b. prezydent Francois Hollande.

Zapowiedzi reform francuskiego rządu, anonsowane przez premiera Eduarda Philippe'a też na kolana nie powalają. Nie udaje się w kraju, więc prezydent szuka sukcesów i korzyści dla Paryża za granicą.

I w takim kontekście można odczytywać jego sierpniową podróż po Europie Środkowej. Macron odwiedza obecnie Austrię, gdzie rozmawiał także z przywódcami Słowacji i Czech oraz Rumunię i Bułgarię. Francuskie media mówią, że podróż ta kładzie pierwszy kamień pod „rewitalizację projektu europejskiego”. Jeśli tak, to jest to jednak kamień rzucony bezpośrednio na podwórkę Warszawy i kilku innych państw naszej części Unii Europejskiej.

Jednym z podstawowych tematów rozmów stała się tu bowiem sprawa zmiany przepisów o tzw. „pracownikach delegowanych” (z 1996 roku). Zapisy tej dyrektywy są uważane przez Macrona za „nielojalną konkurencję”, „zdradę fundamentalnego ducha europejskiego” i „dumping socjalny”. Wg prezydenta Francji wspólny rynek europejski świadczenia pracy promuje tych, którzy konkurują tańszym „socjałem”, a dodatkowo utrudnia walkę z „populizmem” wewnątrz własnego kraju i nadszarpuje zaufanie do UE.

Na konkurencyjność w słowniku lewicy specjalnie miejsca nie ma, a kiedy widać jeszcze dodatkowo sukcesy lekceważonych peryferii UE, to Wersalu też nie będzie. *ciąg dalszy na str. 12*

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____

Adres: _____

Telefon: _____

☐ Rok (56,60 €) ☐ Pół roku (30,30 €) ☐ Miesiąc (5 €)

☐ Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) ☐ PDF/e-mail (49,90 €)

☐ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

KUPON PRENUMERATY

KUPON PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

XXIII Niedziela zwykła Rok A

PIERWSZE CZYTANIE

Czytanie z Księgi proroka Ezechiela

Ez 33, 7-9

Tak mówi Pan: «Ciebie, o synu człowieczy, wyznaczyłem na stróża domu Izraela po to, byś słysząc z mych ust napomnienia, przestrzegał ich w moim imieniu. Jeśli do występnego powiem: Występny musi umrzeć – a ty nic nie mówisz, by występного sprowadzić z jego drogi – to on umrze z powodu swej przewiny, ale odpowiedzialnością za jego śmierć obarczę ciebie. Jeśli jednak ostrzegłeś występного, by odstąpił od swojej drogi i zawrócił, on jednak nie odstępował od swojej drogi, to on umrze z własnej winy, ty zaś ocaliłeś swoją duszę».

PSALM RESPONSORYJNY

Refren: Słyszając głos Pana, serc nie zatwardzajcie.

DRUGIE CZYTANIE

Czytanie z Listu św. Pawła Ap do Rzymian

Rz 13, 8-10

Bracia: Nikomu nie bądźcie nic dłużni poza wzajemną miłością. Kto bowiem miłuje drugiego, wypełnił Prawo. Albowiem przykazania: «Nie cudzołóż, nie zabijaj, nie kradnij, nie pożądaj» i wszystkie inne – streszczają się w tym nakazie: «Miłuj bliźniego swego jak siebie samego!» Miłość nie wyrządza zła bliźniemu. Przeto miłość jest doskonałym wypełnieniem Prawa.

EWANGELIA

Mt 18, 15-20

Słowa Ewangelii wg św. Mateusza

Jezus powiedział do swoich uczniów: «Gdy brat twój zgrzeszy przeciw tobie, idź i upomnij go w cztery oczy. Jeśli cię usłucha, pozyskasz swego brata. Jeśli zaś nie usłucha, weź z sobą jeszcze jednego, albo dwóch, żeby na słowie dwóch, albo trzech świadków oparta się cała sprawa. Jeśli i tych nie usłucha, donieś Kościołowi. A jeśli nawet Kościół nie usłucha, niech ci będzie jak poganin i celnik. Zaprawdę, powiadam wam: Wszystko, cokolwiek zwiążecie na ziemi, będzie związane w niebie, a co rozwiążecie na ziemi, będzie rozwiązane w niebie. Dalej, zaprawdę, powiadam wam: Jeśli dwóch z was na ziemi zgodnie o coś prosić będzie, to wszystko otrzymają od mojego Ojca, który jest w niebie. Bo gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje, tam jestem pośród nich».

Krzyż przebłaganiem za grzechy nasze

Grzech, czyli nieposłuszeństwo Bożemu prawu miłości jest krzywdą. Wymaga wynagrodzenia, przebłagania.

Zraniona miłość oczekuje na gesty przeproszenia, na dar bezinteresownej ofiary, oddania. Nie może być pustki, tak w naturalnej rzeczywistości, jak również w życiu duchowym. Grzech jest raną, powoduje spustoszenie. Trzeba więc tę ranę zagoić, a spustoszenie zlikwidować.

Jezus, jest przebłaganiem. Tak, to On, Syn Boży w duchu postuszeństwa mówi Ojcu, że pójdzie na ziemię, On podejmie życie posłusznej miłości, aby spłacić dług człowieka, który okazał się nieposłusznym w raju i zranił Serce miłującego Ojca.

„Oto idę” oraz „Oto jestem, posłój mnie”. Te

słowa towarzyszyły Jezusowi przez całe ziemskie życie. Był konsekwentny w realizacji tej gotowości. Cokolwiek mówił i czynił w Swoim ziemskim postępowaniu, to wszystko miało jeden cel: przebłagać za grzech, za nieposłuszeństwo, za ranę jaką był i jest grzech nieposłuszeństwa, grzech braku miłości.

Życie Jezusa, od Betlejem, aż po Krzyż i Zmartwychwstanie, stało się jednym wielkim wynagradzaniem, jedną wielką miłością, jednym wielkim postuszeństwem. A wszystko w tym celu, aby przebłagać i zadośćuczynić. Uczestnicząc w Mszy św. dziękujemy z całego serca za Jezusową Miłość, za Jego gotowość i dyspozycyjność. Dziękujemy, że On w naszym imieniu i za nas przebłagał, spłacił należny dług. Dziękujemy, że Jego śmierć na krzyżu i męka, poniesiona ofiara otworzyła nam drogę do nieba, zamkniętą przez zło i nieposłuszeństwo. To Jezusowe Serce pełne postuszeństwa miłości woła w ostatniej chwili życia z krzyża: „w ręce Twoje oddaję ducha mego”. Dziękujemy z całego serca, bo grzech wymaga tak wielkiej miłości i tak wielkiej ofiary.

Jezus, który jest przebłaganiem, każe dziś skupić uwagę na grzechach, które zdarza się nam wciąż popełniać. Idziemy często do spowiedzi, chcemy żałować i postanawiamy poprawę, wracamy z ufnością i nadzieją w sercu, jest w nas chęć do dalszej pracy nad swoim sumieniem, nad silną wolą, która przy pomocy łaski Bożej kształtować będzie naszą świętość. To piękny owoc naszej pobożności.

Warto dziś uświadomić sobie, że Jezus,

który jest przebłaganiem za grzechy nasze, daje nam przykład, zachęca nas, abyśmy także i my w miarę naszych możliwości starali się być takim przebłaganiem. Po pierwsze adoracyjną modlitwą za tych, którzy grzeszą bez opamiętania, którzy są źródłem zła, krzywdy, nieprawości itd. Każdy grzech ma wymiar społeczny, umniejsza poziom świętości Kościoła, wspólnoty wierzących. Stąd wrażliwość nasza na zło grzechu, stąd wielka miłość zakorzeniona w Jezusie, która będzie przebłaganiem. Obok modlitwy żarliwej za grzeszników, o nawrócenie i opamiętanie konieczne jest nasze dobro. Krzywdę bowiem i pustkę wywołaną grzechem naprawić możemy tylko pomnażaniem dobrem, czynionym codziennie z intencją przebłagania i wynagrodzenia. W czynionych dobrych uczynkach ważna jest nasza dyspozycyjność i gotowość wypełniania tego, czego chce od nas Miłość Boża. Tak bowiem czynił nasz Mistrz Jezus!

Tę gotowość więc, niech potwierdza codzienny akt ofiarowania swego życia Najświętszemu Sercu Jezusa. Ten akt ofiarowania odprawiany najlepiej codziennie rano, nada całemu naszemu dniowi, naszym pracom i modlitwom, radościom i cierpieniom sens przebłagania i wynagrodzenia. A jak wiemy, jest to najpiękniejsza cecha Ucznia Jezusowego, upodobniać się do Jego Serca, które oddane Ojcu stało się przebłaganiem za nasze wszelkie grzechy.

ks. dr Włodzimierz Płatek SCJ

300-lecie koronacji obrazu MB Częstochowskiej

26 sierpnia w uroczystościach na Jasnej Górze uczestniczyli przedstawiciele władz państwowych Polski, wśród nich prezydent Andrzej Duda z małżonką, premier Beata Szydło, marszałkowie Sejmu i Senatu Marek Kuchciński i Stanisław Karczewski, a ze strony władz kościelnych Episkopat Polski.

Mszy św., na początku której wyemitowano przemówienie papieża, przewodniczył nuncjusz apostolski w Polsce abp Pennacchio.

Franciszek nawiązując do rocznicy ukoronowania jasnogórskiego obrazu, zaznaczył, że „... częstochowski wizerunek Maryi ukazuje, że jest Ona matką, która obejmuje Syna, a wraz z Nim nas wszystkich, swoje dzieci. (...) To Matka bliska, która nigdy nie spuszcza nas z oczu, (...) Matka czuła, która trzyma nas za rękę podczas codziennej wędrówki”.

W homilii prymas Polski abp Wojciech Polak zaapelował o

duchową przemianę. Jak zaznaczył, trzeba przy tym zaczynać od siebie, szanować jednocześnie porządek i ład społeczny; szanować także „ład konstytucyjny, który jest gwarantem naszego współistnienia...”. Apelowat też o gotowość do pomocy najbardziej potrzebującym, słabym i prześladowanym...

Prymas nawiązał m.in. do biblijnych wydarzeń ucztę weselną w Kanie Galilejskiej – jako swego rodzaju ikony Kościoła. Przypomniał, że przy centralnej postaci Jezusa blisko jest w niej Maryja ufająca w Boga i prosząca: „zróbcie wszystko, cokolwiek wam powie”.

ciąg dalszy na str. 13

Maryja Wychowawczynią pokoleń

ciąg dalszy ze str. 2

Życie staje się coraz szybsze. Nie może w nim jednak zabraknąć czasu na to, co najważniejsze. Nieodpowiedzialne korzystanie z mediów elektronicznych niszczy w sposób podstępny nasze relacje z bliskimi. Nawet jeśli kontaktujemy się przez telefon czy za pośrednictwem innych komunikatorów, nie zastąpi to osobistego spotkania z bliskimi osobami. Pielgrzymi udający się na Jasną Górę pokonują pieszo niejednokrotnie setki kilometrów tylko po to, żeby spotkać się z Jezusem, Jego Matką i z bliznami, towarzyszami wspólnej drogi.

Święty Jan Paweł II w czasie swej pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny w 1979 r. powiedział na Jasnej Górze: „Tutaj zawsze byliśmy wolni”. Dobry wychowawca nie chce uzależniać wychowanka od siebie, ale pragnie doprowadzić dziecko do mądrego korzystania z wolności. Maryja jest nauczycielką, która dysponuje takim właśnie programem wychowawczym. Wytycza on z samego serca Ewangelii. W „polskiej Kanie” Maryja powtarza wezwanie z Kany Galilejskiej, by czynić wszystko, co poleci Jej Syn.

Wspaniałym rozdziałem dziejów jasnogórskiego sanktuarium były zainicjowane przez kard. Stefana Wyszyńskiego Jasnogórskie Śluby Narodu. Warto wrócić do tekstu ślubowań i na nowo go prze-

śleć. Wyłania się z niego bowiem piękny, pełny obraz człowieka. To człowiek żyjący w łasce uświęcającej, czyli świadomie strzegący w sobie daru chrztu. To człowiek szanujący godność i życie ludzkie, strzegący wierności małżeńskiej, stojący na straży wychowania w wierze. Śluby Jasnogórskie są programem wychowania, ale także – jak stwierdził św. Jan Paweł II – „polską kartą praw człowieka” (Castel Gandolfo, 26 sierpnia 1990).

Nie wszystko od nas zależy...

W czasie audiencji generalnej w dniu 3 sierpnia 2016 r. papież Franciszek, podsumowując swój pobyt w naszej Ojczyźnie z okazji Światowych Dni Młodzieży, nawiązał do wizyty na Jasnej Górze: „Przed obrazem Matki Bożej otrzymałem dar spojrzenia Matki”. Obecni w jasnogórskiej kaplicy czują na sobie wzrok Matki. Jest to spojrzenie, które wydobywa z tłumu i podnosi w górę, bo Matka zawsze umie zobaczyć w swych dzieciach dobro.

Spojrzenie Matki przychodzi z pomocą w sytuacjach bezradności. Wychowawca pragnie, by jego trud wydał owoce, musi jednak liczyć się z tym, że nie wszystko zależy od niego. Może to prowadzić do zniechęcenia, a nieraz do pokusy poddania się przekonaniu, że już nic nie da się zrobić. Źródłem nadziei i nowych sił jest wtedy modlitwa za wychowanków, także ta zano-

szona razem z Maryją, która uwierzyła, że „dla Boga nie ma nic niemożliwego” (Łk 1,37).

Ufność w Jej wstawienictwo wyrażają słowa sługi Bożego, kard. Stefana Wyszyńskiego: „Wszystko postawiłem na Maryję”. Prymas Tysiąclecia nosił w sercu troskę o losy polskiego Kościoła. Pewnego dnia wychodząc ze swojej kaplicy wyznał z radością: „Znalazłem dłoń, w których mogę ubezpieczyć Kościół w Polsce. Wszystko postawiłem na Maryję”.

Siostry i Bracia,

u progu nowego roku szkolnego odnajdźmy te dłonie i powierzmy ich opiece polskie dzieci i młodzież, nasze przedszkola i szkoły, wszystkich rodziców, katechetów, nauczycieli i wychowawców. Maryi Jasnogórskiej zawierzmy polską szkołę i szkolnictwo katolickie w naszej Ojczyźnie. Pani Jasnogórska jest jego Patronką. Niech Ta, którą Cudowny Wizerunek ukazuje jako „Wskazującą Drogę”, skieruje drogi naszego życia ku Chrystusowi, który jest Drogą, Prawdą i Życiem.

Na nowy rok pracy formacyjnej i kolejny Tydzień Wychowania udzielamy wszystkim pasterskiego błogosławieństwa.

Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi obecni na 376. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski

Muzułmanie i zwijanie

Zastyszałem niedawno z ust pewnej pani: „Właściwie co by się takiego stało, gdyby ten Sobieski nie interweniował pod Wiedniem? Muzułmanie to też ludzie”.

No tak – logiczne. W krajach islamu też się fajnie żyje. W Kuwejcie to nie wiedzą, co z forszą robić, a w takim Dubaju to każdy obywatel ma pensję za nic, tacy są bogaci.

Nas, Polaków, dziwi upór zachodnich społeczeństw przy tezie, że coraz częstsze zamachy terrorystyczne w Europie nie mają związku z religią zamachowców. Dziwi nas ich beztroska wobec realnej wizji przewagi demograficznej – a co za tym idzie, politycznej, religijnej i każdej innej – muzułmanów.

Dla nas to trudne do pojęcia. My sobie (jeśli nie liczyć wyjątków) nie zadajemy pytania, czy to dobrze, że Sobieski fatygował się pod Wiedeń. Dla nas to oczywiste: chodziło o chrześcijaństwo i wynikającą z niego cywilizację Zachodu.

Nie bierzemy jednak pod uwagę jednego istotnego czynnika: dzisiejsza cywilizacja Zachodu praktycznie nie jest już chrześcijańska. Społeczeństwa

Zachodu w przytłaczającej większości nie cenią dziś chrześcijaństwa. Więcej – coraz powszechniej gardzą nim, uważając je za siedlisko ciemnoty, i nienawidzą za rzekome straszliwe krzywdy wyrządzone ludzkości na przestrzeni dziejów. Internet pęka od bredni na ten temat, a komentarze do tych bredni wskazują na nadwyzczajną ich przyswajalność. Kto w to uwierzył i stał się postchrześcijaninem, nie ma żadnego motywu, żeby obstawać za chrześcijańską Europą.

Nas szokuje widok kościołów zamienianych w knajpy, księgarnie czy w meczety. Ale dlaczego właściwie? Otóż dlatego, że nam zależy, a im nie zależy. My wierzymy, oni nie wierzą. Nas boli widok „zwijającego się” chrześcijaństwa, ich nie boli – bo gdyby bolało, toby tam się takie rzeczy nie działy. Oni, owszem, podziwiają architektoniczną wartość chrześcijańskich budowli, ale właśnie dlatego są zadowoleni, że ktoś się tym zajmie, że tak piękny zabytek nie

J. Siemiginowski – Sobieski pod Wiedniem

zniszczeje. Co z tego, że to, na przykład, muzułmanie?

Jeśli ani Ewangelia, ani wszystko to, co

Z KRAJU

- Uroczysta Msza św. była głównym punktem obchodów 300-lecia koronacji jasnogórskiego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej. Homilię wygłosił prymas Polski abp Wojciech Polak, który m.in. prosił Boga, aby zamkniętych i przekonanych o własnych racjach uwrażliwiać na dobro wspólne, na potrzebę wspólnego budowania ładu i porządku społecznego i apelował o poszanowanie porządku i ładu społecznego. W Mszy udział wzięli prezydent z małżonką, marszałkowie Sejmu i Senatu, premier i przedstawiciele rządu. W trakcie uroczystości odbyło się odnowienie jasnogórskich Ślubów Narodu.
- Wizytę w Warszawie składali sekretarz generalny NATO Stoltenberg oraz szefowie dyplomacji Rumunii i Turcji. Ministrowie odbyli konsultacje w formacie trójstronnym. Wszystkie te trzy państwa NATO graniczą z Rosją i kontekstem spotkania były właśnie rosyjskie manewry Zapad 17. Adaptacja NATO do nowych zagrożeń była także tematem rozmów Stoltenberga z premierem Szydło i prezydentem Dudą.
- Polska stoi po stronie Ukrainy, gdyż broni ona Europy, bez Ukrainy Europa nie będzie pełnowartościowa – oświadczył minister obrony narodowej Macierewicz podczas spotkania w Kijowie z prezydentem Ukrainy Poroszenką. Polski MON brał udział w Dniu Niepodległości Ukrainy.
- Z udziałem prezydenta Dudy odbyła się w Gdańsku zorganizowana przez NSZZ Solidarność konferencja na temat zmiany Konstytucji RP.
- W rocznicę wybuchu II wojny światowej prezydent Duda przebywał w Wieluniu, gdzie 1 września 1939 r. odbyło się pierwsze bombardowanie polskiego miasta i atak Niemców na osoby cywilne.
- Wiceszef MSZ Magierowski wezwał „w trybie

pilnym” chargé d'affaires Francji Guigaué i „wyraził oburzenie rządu RP po aroganckich słowach prezydenta Francji Macrona”. Magierowski wyraził też oczekiwanie, że „Francja odrzuci język podziałów i rozbijania jedności Unii Europejskiej, wyrażając gotowość do współpracy służącej interesom wszystkich państw członkowskich”.

- Sondaż CBOS pod koniec sierpnia daje PiS 42 procent głosów wyborców. PO uzyskaby 20%, ugrupowanie Kukiz'15 – 8 proc., 6% osiągnęłaby Nowoczesna. Prawu i Sprawiedliwości przybyło od ostatniego badania tej sondażowni – 4% poparcia.
- 54 proc. badanych dobrze ocenia pracę prezydenta Dudy, źle – 36% – tak z kolei wynika z sondażu Kantar Public.
- IPN prowadzi postępowanie karne w sprawie złożenia przez Waleśa fałszywych zeznań dotyczących dokumentów TW „Bolek”. Chodzi o wypowiedzi b. prezydenta, w których wielokrotnie kłamał, m.in., co do autentyczności dokumentów znalezionych w domu Kiszczaka.
- W Kancelarii Prezydenta na rozpatrzenie czeka lista 80 osób, które niegodnie otrzymały Order Virtuti Militari w okresie PRL. Virtuti Militari bywało przyznawane za komuny np. „za utrwalanie władzy ludowej”.
- W ciągu niespełna roku Instytut Pamięci Narodowej skierował do sądów 344 wnioski o unieważnienie niektórych wyroków wydanych w czasach PRL, m.in. na żołnierzy i działaczy podziemia niepodległościowego.
- Jan Rulewski ogłosił „separację” z klubem Platformy Obywatelskiej. Wg senatora jego inicjatywy były w Platformie blokowane, a w klubie panuje „klimat nonszalancji” oraz brak szacunku dla pracy własnej i innych osób.

- IPN w Krakowie uznał, że w sprawie oświadczenia złożonego przez Przyłębskiego nie zachodzi wątpliwość co do jego zgodności z prawdą i pozostanie on ambasadorem RP w Niemczech. Przyłębski miał podpisać zobowiązanie do współpracy z SB, ale jej nie podjął.
- Polscy naukowcy zajmą się jesienią ekshumacją żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza zabitych podczas sowieckiej agresji i spoczywających na ziemiach należących obecnie do Białorusi.
- Z kolei ukraińska firma, która w sierpniu zaprosiła IPN do poszukiwań szczątków polskich legionistów w Kostiuchnowce, dostała od ukraińskich władz zakaz pracy z Polakami.
- Pierwsze budynki mieszkalne z rządowego programu Mieszkanie plus (M+) na gruntach Skarbu Państwa powstaną w 2019 roku.
- Jeśli Tusk skorzysta z możliwości, jaką dają mu unijne przepisy, już za dwa lata może przejść na emeryturę. Wynosiłaby ona ok. 80 tys. zł netto miesięcznie... „Cysorz to ma klawe życie”.
- W tym roku Polska przekroczy 150 mld zł, jeśli chodzi o wpływ VAT do budżetu. Nadwyżka budżetu w okresie styczeń-lipiec, zamiast przewidywanego deficytu, wyniosła 2,4 mld zł. Z udostępnionych przez GUS danych wynika także, że Produkt Krajowy Brutto w II kwartale 2017 r. wzrósł o 3,9% rok do roku. Jest to więcej, niż przewidywały prognozy ekonomistów.
- W Narocz na Białorusi powstanie tablica pamiątkowa ku czci śp. Marii Kaczyńskiej. Żona prezydenta RP pochodziła z tej miejscowości.
- Rządząca w niektórych miastach PO sabotuje nakaz zmiany nazw ulic związanych z komunistycznymi patronami. □

z niej wynika, nie stanowią dla kogoś żadnej wartości, to dlaczego miałby się on przejmować, że miejsce tych rzeczy zajmie coś całkiem innego? Czy postchrześcijańin będzie się martwić, gdy pod gotykimi sklepieniami usłyszysz śpiew muezzina? A co mu tam. Ewangelia czy Koran – on nie rozróżnia. Kościół czy meczet, wieża czy minaret, post czy ramadan, jemu to tam wszystko jedno, on tu jest turystą. On jest obserwatorem, neutralnym arbitrem, w nic się nie miesza, bo jest ponad tym wszystkim. On się, owszem, oburza na terrorystów, ale nie rozumie, „o co tym zamachowcom chodzi”.

W tym sęk – nie rozumie. Bo to tak działa: kto odrzuca Chrystusa, przestaje rozumieć – świat, innych ludzi i samego siebie. □

EL (Gość Niedzielny)

Afgański kościół domowy

Wbrew wszelkim oczekiwaniom rośnie liczba chrześcijan w Afganistanie

WAfganistanie, uważanym za bastion radykalnego islamu, wzrasta ilość chrześcijan. Według służb dyplomatycznych obserwuje się „ogromny” wzrost liczebności wyznawców Chrystusa. Rozwój ten jest wynikiem istnienia tzw. „kościół domowych” – z zasady organizowanych wokół jednej rodziny, co w tamtejszych warunkach oznacza kilkunastu ludzi zbierających i modlących się w domach. Te nie schierarchizowane grupy są bardzo skutecznym narzędziem ewangelizacji. Władze są świadome tego fenomenu, który dotyczy głównie ludzi młodych, ale też i inne warstwy społeczeństwa. Zdaniem funkcjonariuszy afgańskich, kościoły domowe „rozwijają się w sposób bardzo szybki”. Istnieje już co najmniej kilkanaście takich „kościół” zachowujących jednocześnie daleko idącą ostrożność. Jest ona absolutnie konieczna, bo za apostazję można być w Afganistanie skazanym na karę śmierci. Jak na razie nie było jednak przypadku, by do tego doszło, ale niektórzy chrześcijanie znaleźli się już w więzieniu.

Mówi się natomiast, że na chrześcijaństwo nawrócili się niektórzy afgańscy parlamentarzyści, podobno część z nich uczestniczy w ewangelizacji.

Do nawróceń dochodzi nie tylko w Afga-

nistanie. Asyryjska Międzynarodowa Nowa Agencja doniosła, że z 1500 irańskich Kurdów przebywających w Van, prawie pięciuset dawnych mużulmanów przyjęło chrzest przechodząc na chrześcijaństwo. Misato Van znajduje się we wschodniej Turcji blisko granicy z Iranem. □

Afganistan (fot. M. Suder – PAH)

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- Macron, komentując w Bułgarii sprzeciw Polski wobec zaostreżenia dyrektywy dotyczącej pracowników delegowanych, ocenił, iż stawia się ona „na marginesie” Europy w „wielu kwestiach”: „Polska nie definiuje dzisiaj przyszłości Europy i nie będzie definiować Europy jutra”. Stwierdził też, że „Polska zasługuje na coś lepszego”, niż obecny rząd. Na słowa Macrona zareagowała premier Szydło, która oceniła, że taka wypowiedź to brak „doświadczenia i politycznego obycia” francuskiego prezydenta i radziła mu, aby zajął się sytuacją we Francji: „Doradzam panu prezydentowi, aby zajął się sprawami swojego kraju, być może wtedy uda mu się osiągnąć takie same wyniki gospodarcze i taki sam poziom bezpieczeństwa swoich obywateli, jaki gwarantuje Polska. O przyszłości Europy nie będzie decydował prezydent Francji, ani żaden inny przywódca indywidualnie, tylko wszyscy członkowie Wspólnoty”.
- Na miesiąc przed wyborami do Bundestagu dwie największe siły polityczne Niemiec – chadecy (CDU/CSU) i socjaldemokraci (SPD) – odnotowały spadek notowań. Blok CDU/CSU może liczyć na 38 proc. głosów, SPD na 22 proc. Wzrosło poparcie dla antyemigranckiej AfD, do 10%.
- „Stany Zjednoczone będą kontynuowały pomoc dla Ukrainy w sektorze obronnym i rozpatrują możliwość przekazania temu krajowi śmiertelności broni”. Takie oświadczenie złożył w Kijowie minister obrony USA Mattis.
- Z kolei wystannik rządu USA do Kijowa Volker oświadczył: „Bardzo szanuję Ukrainę, ale na razie nie uważam, by była ona gotowa do wejścia do NATO, ani by NATO było gotowe do przyjęcia jej w obecnej sytuacji”.
- NATO „wyraziło żal” z powodu „braku przejrzystości” i otwartości Rosji oraz Białorusi ws. manew-

rów Zapad-2017, na które zaproszono tylko dwóch obserwatorów z Sojuszu.

- Od początku konfliktu między siłami rządowymi Ukrainy a prorosyjskimi separatystami na wschodzie tego kraju zginęło ponad 2,7 tys. cywilów – poinformowało ukraińskie przedstawicielstwo Międzynarodowego Czerwonego Krzyża.
- Wypowiedzi ambasadora Holandii na Węgrzech nie odzwierciedlają stanowiska rządu holenderskiego – poinformował MSZ Holandii Koenders. Oburzenie strony węgierskiej wywołało m.in. stwierdzenie dyplomaty, że rząd Węgier „tworzy sobie wroga na takiej samej zasadzie jak terroryści”. Ambasador bronił też Sorosa i jego działań w tym kraju.
- Przewodniczący Konferencji Episkopatu Węgier bp Veres uznał jakąkolwiek formę programu in vitro za nie do przyjęcia. Rząd tymczasem poinformował, że zdecydował o jego poszerzeniu.
- Gender w Helsinkach. Fińska Narodowa Agencja ds. Edukacji zachęca szkoły do tego, aby odchodzić od nauczania skupiającego się na tradycyjnych rolach przypisanych każdej z płci.
- Doradca prezydenta Trumpa do spraw bezpieczeństwa narodowego McMaster oświadczył, że USA nie planują podjęcia akcji wojskowej w Wenezueli. Wenezuelskie Strategiczne Dowództwo Operacyjne podało jednak, że 900 tys. „bojowników” bierze udział w obronnych „manewrach wojskowo-obywatelskich”.
- Biały Dom ogłosił jednak nowe sankcje finansowe wobec Wenezueli: zakaz zakupu nowych obłągacji wydanych przez rząd w Caracas lub wenezuelskie państwowe towarzystwo naftowe PDVSA.
- Izraelskie ministerstwo obrony zakończyło proces pozyskania dodatkowych 17 myśliwców F-35. Izrael będzie dysponował dwoma dywizjonami tych najno-

wocześniejszych myśliwców na świecie.

- Mężczyzna, który zaatakował nożem dwóch żołnierzy patrolu wojskowego w centrum Brukseli, został przez nich zastrzelony. W Finlandii Marokańczyk także atakował nożem. Z kolei w zamachach w Hiszpanii zginęło 16 osób, większość terrorystów zabito.
- W ubiegłym roku doszło na świecie do ponad 13,4 tys. aktów terroru, co oznacza spadek o 9 proc. w porównaniu z rokiem poprzednim. Nie dotyczy to jednak... Europy.
- Zamiast uczyć się od środkowej Europy, komisarze robią swoje... Komisarz ds. migracji Awramopoulos zapowiedział, że jeśli Polska, Węgry i Czechy nie zmienią stanowiska w sprawie relokacji migrantów, KE pójdzie dalej z procedurą o naruszenie prawa UE. W praktyce oznacza to skierowanie sprawy do Trybunału.
- Brytyjski urząd statystyczny (ONS) poinformował, że według szacunków za 2016 r. w Wielkiej Brytanii mieszkało wówczas ponad milion obywateli Polski. To najwyższy poziom w historii i wzrost o 86 tys. w skali roku, a zapewne także skutek chęci zamieszkania na Wyspach jeszcze przed ostatecznym Brexitem.
- Na Białorusi odbywają się wielkie manewry wojskowe z udziałem wielotysięcznych sił rosyjskich. Polski minister obrony Macierewicz podkreślił, że „nie znamy celów Rosji w związku z ćwiczeniami Zapad'17”. Powstały nawet obawy, że mogą one być częścią szerszej operacji polegającej na pozostawieniu części wojsk w pobliżu wschodniej granicy Polski z Białorusią.
- Prezydent Turcji Erdogan oznajmił, że Ankara „nigdy nie pozwoli” na stworzenie państwa kurdyjskiego na północy Syrii. □

Przed pierwszym dzwonkiem

Lekcje historii

Andrzej Nowak

W 2018 roku będziemy obchodzić 100. rocznicę odzyskania niepodległości. Dobra okazja, by przypomnieć, że nam ją potężni sąsiedzi uprzednio zabrali.

Ktoś powie, że winna była raczej „nieostrożność” polskich elit: że trzeba było wiernie stać przy Imperatorowej, to może by Rzeczypospolitej z mapy nie wymazała. A jak nie przy Imperatorowej, to przy dobrym królu pruskim. Nasi przodkowie nie „pękali” jednak i uchwalili Konstytucję 3 Maja, podobnie jak aukcję wojska. Ale było tego naszego wojska wciąż za mało, żeby pobić Rosję, kiedy Imperatorowa wystąpiła swoje, by przywrócić „porządek”. Król Staś (podobnie jak najodważniejsi wcześniej jego doradcy, tacy choćby jak Hugo Kołłątaj) – „pękł”. 23 lipca 1792 roku przystąpił do targowicy. Jakby chciał powiedzieć, że rację mają ci, którzy się w porę boją. On się przestraszył za późno. Pruski sojusznik nie pomógł Polsce, tylko zadbał o swoje interesy – jej kosztem. Porozumiał się z Imperatorową z Petersburga – i Polska z mapy została wymazana. To jedna lekcja historii: taka dla cyników, albo (gdyby kogoś ta nazwa razili) dla „realistów”, którzy wyznają tezę, że skoro sąsiedzi są od nas silniejsi, to trzeba wisieć u ich klamki, przynajmniej u jednego sąsiada, albo – najlepiej – u wszystkich naraz. Wtedy będziemy bezpieczni?

Możemy przypomnieć jednak inny, przypadający także w przyszłym roku jubileusz. 30 stycznia 2018 roku minie 1000. rocznica pokoju, który zakończył najdłuższą (15-letnią) i zwycięską zarazem wojnę Polski z Niemcami, władztwa Bolesława Chrobrego z królestwem Henryka II. Pokój podyktowany przez Bolesława w Budziszynie przywołać można, aby wskazać odwieczną determinację polskiej wspólnoty politycznej, by bronić niepodległego bytu. Albo – i to się niektórym wielbicielom potęgi marzy – można mówić o owym dokonaniu Chrobrego jako pokazie zdolności Polski do budowania własnego imperium: imperium środka, między Niemcami a Rosją. W tymże roku 1018 Chrobry ruszył z wielką wyprawą wojenną na Ruś, do jej ówczesnej stolicy. Wkroczył do Kijowa po zwycięskiej bitwie, 15 sierpnia. Dwa małe przypisy do tej pięknej wizji trzeba jednak uczynić. Po pierwsze: na Kijów ruszył Chrobry wtedy, kiedy już zawarł pokój z niemieckim sąsiadem, a nawet uzyskał od niego symboliczne posiłki na tę wschodnią wyprawę. To jednak nie była wojna na dwa fronty. Po drugie – i to, niestety, poważniejsze zastrzeżenie: Polska początku XI wieku nie udźwignęła brze-

mienia imperialnych ambicji wielkiego władcy: dwadzieścia lat po triumfach budziszyńsko-kijowskich zapadła się niemal całkowicie w buncie ludności, zmęczonej ciężarem wielkiej polityki, wykorzystanym przez ambitnych oligarchów i niedawno pokonanych sąsiadów, którzy wzięli srogi rewanż. O niepodległość trzeba walczyć śmiało, tak jak robili to woje Chrobrego. Ale czy stać nas na samodzielne zbudowanie trwałej struktury imperialnej w takim, a nie innym geopolitycznym położeniu?

Historia się nie skończyła. Ze słuszną dumą obchodzimy rok rocznie święto 15 sierpnia, triumf odniesiony w roku 1920 nad bolszewicką nawałą. To było bezcenne – dla Polski i wielu innych narodów naszej części Europy, które zyskały czas, by rozwinąć swoją uzyskaną po I wojnie niepodległość, utwierdzić swą nowoczesną tożsamość, od której chcieli ich „wyzwolić” żołnierze Lenina i Trockiego. Niestety, zaraz po 15 przychodzi w naszym dziejowym kalendarzu 23 sierpnia: pakt Ribbentrop-Mołotow. Porozumienie imperium sowieckiego oraz niemieckiego znowu wymazało z mapy Polskę i inne kraje skazane na życie „pomiędzy” imperialnymi apetytami Moskwy i Berlina. To było zaledwie 78 lat temu. Wciąż jeszcze są wśród nas ci, którzy tamto doświadczenie pamiętają. I brakuje milionów tych, którzy wskutek porozumienia Stalina z Hitlerem nie przeżyli następnych sześciu lat II apokalipsy. Nie brakuje natomiast mędrców, którzy dziś z tamtej lekcji wysuwają prosty wniosek: trzeba było wtedy wybrać zgodę z silniejszym, z Hitlerem. Apokalipsa by nas ominęła. Wcześniej w PRL stylizaliśmy podobną argumentację, piętnującą polityków II RP za brak roztropnego porozumienia z Moskwą, która mogła nas oczywiście uratować od wszelkich nieszczęść.

Polska jednak nie stała się ani krajem pastuchów niemieckiego bydła na Uralu, ani 17. republiką bratniego Związku. Życie straciło, to straszna prawda, kilka milionów jej obywateli. Polska poniosła też gigantyczne straty materialne. Nigdy przez ich sprawców nie powetowane. Utraciła blisko połowę swojego przedwojennego terytorium na rzecz „wyzwolicieleń”. Ale zyskała 105 tys. km² cennych i pięknych Ziemi Zachodnich i Północnych. I dzisiaj nie można chyba powiedzieć – inaczej niż w 1945 roku – że Polska jest przegrana. Jest niepodległa i odzyskuje siły. Jaka więc jest ta lekcja historii, związana z pamięcią 23 sierpnia i 1 września 1939 roku? Czy wybór obrony niepodległości okazał się zły? Nawet przeciwko znowie obu potężnych sąsiadów? Ostatecznie świat jest większy od Niemiec i Rosji, nawet razem wziętych, a ich potęgą budzi w końcu zawiść i przeciwdziałanie ze strony zagrożonych nią, jeszcze większych mocarstw...

Andrzej Nowak (Gość Niedzielny)

P. Michałowski – Wjazd Chrobrego do Kijowa

J. Rozalski – Bitwa Warszawska

Przed pierwszym dzwonkiem

Słowacki z Miłosławia

Lech Węciech Szczdak

16 września 1899 r. w Miłosławiu odsłonięto pierwszy na ziemiach polskich pomnika Juliusza Słowackiego.

W sobotę 16 września 1899 r. odbyła się w Miłosławiu, w Wielkopolsce wielka uroczystość patriotyczna związana z odsłonięciem pierwszego na okupowanych wówczas ziemiach polskich, pomnika Juliusza Słowackiego. Ufundował go Józef Kościelski, poeta, mecenas sztuki, wielbiciel twórczości Słowackiego, właściciel pałacu w pięknym parku w Miłosławiu. W okresie Wiosny Ludów (1848 r.) w pobliżu miasta rozegrała się bitwa, podczas której polskie oddziały dowodzone przez Ludwika Mierostawskiego pokonały jednostki pruskie. W tym okresie Słowacki przebywał w Wielkopolsce, chcąc uczestniczyć w tych walkach, jednak postępująca gruźlica nie pozwoliła mu na to. Walczył, więc piórem, pisząc tu „proroczy” wiersz, w którym zapowiedział wybór słowiańskiego papieża zaczynający się od słów:

Pośród niesnasków – Pan Bóg uderza/
W ogromny dzwon, / Dla Słowiańskiego
oto Papieża / Otwarty tron.

Rodzina Kościelskich będąca inicjatorami „powrotu” J. Słowackiego do Wielkopolski, realizowała ideę „domu otwartego”, goszcząc m.in.: W. Pola, T. Lenartowicza, W. Syrokomlę, J.I. Kraszewskiego, H. Sienkiewicza, W. Reymonta, H. Wieniawskiego, J. Fałata i L. Wyczółkowskiego.

Termin wystawienia pomnika nie był przypadkowy. W 1899 r. przypadła 50 rocznica śmierci i 90 urodzin poety. Na uroczystość przybyło ponad 300 gości.

Honorowym uczestnikiem uroczystości był Henryk Sienkiewicz, Józef Kotarbiński (dyrektor teatru krakowskiego); literaci – m.in.: Karol Brzozowski (poeta ze Lwowa), Lucjan Rydel (pan młody z

Wesela S. Wyspiańskiego); Bronisław Dembiński (historyk, profesor Uniwersytetu we Lwowie); malarze: Leon Wyczółkowski, Julian Fałat, Piotr Stachlewicz (ilustrator utworów Sienkiewicza, Mickiewicza i Konopnickiej); Zygmunt Noskowski (kompozytor); Władysław Marcinkowski (twórca pomnika); redaktorzy wielu polskich czasopism. Ponadto uczestniczyli przedstawiciele rodów arystokratycznych – Czartoryscy, Radziwiłłowie i rodów ziemiańskich. Prusacy zgodzili się jedynie na postawienie pomnika na terenie miłosławskiego parku oraz prywatny charakter tej niebywalej uroczystości.

Uroczystość poprzedziła Msza w miłosławskim kościele. Po niej goście udali się do pałacowego parku, w którym znajdował się pomnik, okryty zastoną z napisem „Z Wami żyłem i cierpiełem”. Po odśpiewaniu „Bogurodnicy”, przemówił książę Z. Czartoryski i po określonych jego słowach, rozległ się wystrzał z moździerza, po czym z pomnika spadła zastona. Następnie chór odśpiewał kantatę napisaną specjalnie na tę okazję przez Z. Noskowskiego do słów J. Kościelskiego. Po czym zabrał głos H. Sienkiewicz wygłaszając tekst zatytułowany „Mowa Polska”:

Opatrzność tworząc narody hojnie obsypała naszych praocjów darami. Dała im obszerne i żyzne ziemie, dała im łwie i gołębie serca, dała szlachetne dusze i bystre umysły, zdolne do najgłośniejszych lotów. / Ale nie był to jeszcze koniec darów. Można by mniemać, że Bóg tworząc Polaków, rzekł im: Oto na domiar wszystkiego daję wam spiż, dźwięczny a niepożyty, taki, z jakiego ludy żyjące przed

wami stawiały posągi swym bohaterom, daję wam złoto błyszczące i giętkie, a wy z tego tworzywa uczynicie mowę waszą.

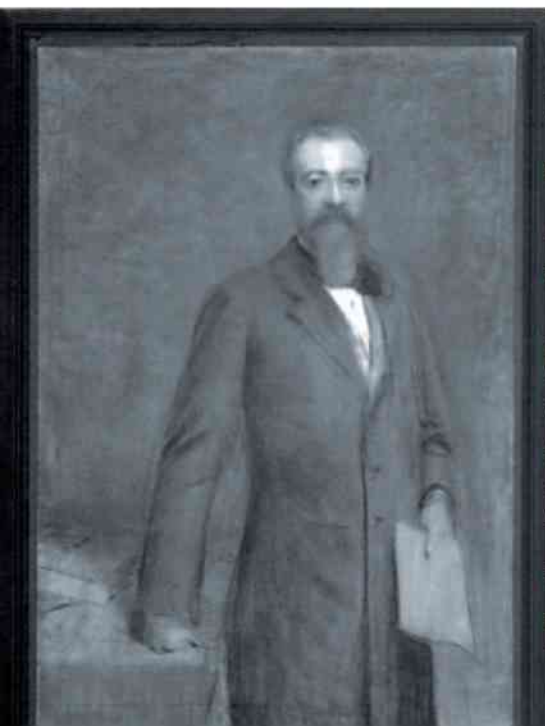
I wstała ta mowa, niepożyta jak spiż, świetna i drogocenna jak złoto – jedna z najwspanialszych na świecie – i tak piękna, że chyba tylko język dawnych Helenów może się z nią porównać.

Powstali z biegiem wieków liczni mistrze słowa – i ze spiżu uczynili ramię harfy a ze złota nawiązali na nią struny. A wówczas poczęta śpiewać ta harfa polska i wyśpiewać dawną chwałę, dawne boje, dawną wiarę, dawne życie. Czasem huczała jak grzmot w górach, czasem z jermiaszowym jękiem unosiła się nad równinami – czasem w skowronkowych tonach dźwięczała nad szarą roztoczą pól – błogostawiająca i błogostawiona, czysta jak tza, Boża jak modlitwa, słodka jak miłość.

Aż przyszedł wreszcie do tej harfy największy z mistrzów – Mickiewicz i potoczywszy na strunach swe natchnione dźwięki, wydostał z nich takie jeszcze dźwięki, o których nie wiedzieli przed nim. Pieśń jego kończyła się aż gdzieś „na niebios progu”, tak doskonała i prawie nadziemską, że wówczas nawet, gdy grać przestawał – „...wszystkim się zdawało, / Że wielki mistrz gra jeszcze, a to echo grało...” / Echo serc polskich...!

I wygrał szum naszych lasów, plusk rzek i dżdżów, grom burz, pieśni naszego ludu, dawidowe hymny nadziei i tkania piersi człowieczej po utraconym szczęściu – i wszystko, co nasza myśl mogła pojąć, serce odczuć a dusza wyobrazić, jako wznioste i najpiękniejsze pod słońcem.

Więc zdawać się mogło, że po nim i obok niego nikt nie zdoła już nic dodać tej mowie, że dosięgła już szczytu i że ozdoby, a doskonałości nikt nie potrafi jej przysporzyć. A jednak znalazł się poeta, który to uczynił – i to jest właśnie on, którego rysy widzicie dziś wykute w marmurze dłońmi mistrza. *ciąg dalszy na str. 12*

KRZYŻÓWKA Z... WOLĄ LUDU

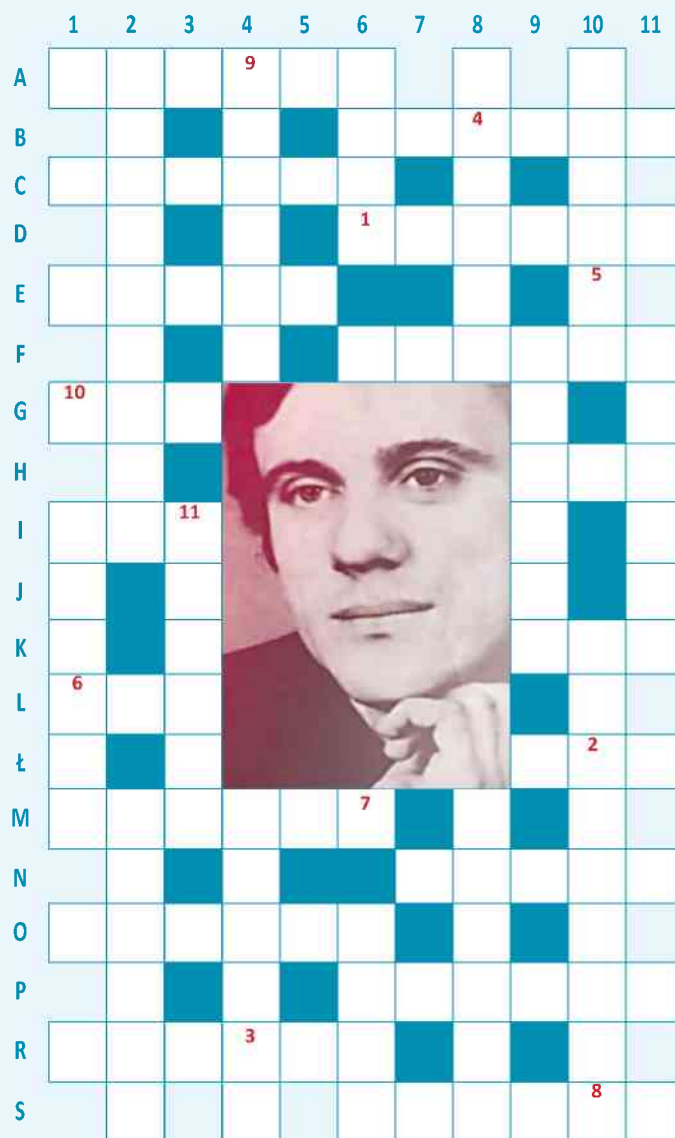
PROPONUJE: MDz

Poziomo: A-1. Oficjalna czynność kościelna przed kanonizacją lub beatyfikacją /jak rozprawa sądowa/. B-6. Główna gwiazda naszego Układu. C-1. Bohaterka sztuki pt. „Hamlet” – Williama Szekspira. D-6. Władysław Dobroć z Dunkierki. E-1. Wieś w gminie Suchowola, w której 14 września 1947 roku urodził się Jerzy Popiełuszko. F-6. Przedmiot stanowiący zabezpieczenie spłaty długu. G-1. Najmłodszy apostoł – ewangelista. H-9. Żądliwa błonkówka. I-1. Czasem spłytnie z oka. K-9. Medykament. L-1. Święty z Bretanii (1253-1303), patron prawników, wdów i sierot, ludzi biednych /wspomnienie liturgiczne 19 maja/. Ł-9. Polski monsieur. M-1. Stół ofiarny. N-7..... Krzyżowa odprawiana w Wielkim Poście. O-1. Łodyga zbóż, traw. P-6. Święta (1458-1524), zakonnica, założycielka klasztoru w Fermo, kanonizowana w 2010 r. /wspomnienie liturgiczne 16 września/. R-1. Konanie. S-6. Korpus, kształt, figura człowieka.

Pionowo: 1-I. Przyrząd bartniczy wspomagający wspinanie się do wyżej położonych barci. 2-A. Jadalnia w klasztorze lub seminarium duchownym. 2-M. Żdźbło zbóż, traw. 3-I. Ublżenie komuś, zniewaga. 4-A. Potocznie: brzydka, deszczowa pogoda. 4-M. Kazalnica. 6-A. Przedstawiciel gromady kręgowców, których młode karmi się mlekiem matki. 6-O. Daszek wentylacyjny nad kuchenką. 8-A. Postać, kształt, figura człowieka. 8-M. Kardynał Stefan Wyszyński. 9-F. Materiał wybuchowy. 10-A. Oddziela pokoje w mieszkaniu. 10-K. Napisana przez Mateusza, Marka, Łukasza i Jana. 11-F. Kolista girlanda spleciona z kwiatów. □

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 11 utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 20/2017: „Bonne Fête a toute les Mamans”. Poziomo: rodzina, wykładowca, pociecha, pani, kask, tata, mama, tusz, Eden, naleśnik, obłodzenie, smoczek. Pionowo: tętent, wyprawa, szlem, pisarz, maj, nez, noc, kok, rap, fok, Dec, tza, kamień, nacja, miernik, jaskra. □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☹ W eliminacjach piłkarskich MŚ Biało-Czerwoni zmierzyli się z Duńczykami 1 września i Kazachami 4 września (już po złożeniu do druku niniejszego numeru GK, wyniki za tydzień).

☹ Ekstraklasa. 7 kolejka: Śląsk Wrocław - Cracovia 2:1, Górnik Zabrze - Wisła Płock 4:0, Korona - Bruk-Bet Nieciecza 1:0, Jagiellonia - Piast Gliwice 0:1, Wisła Kraków - Lechia Gdańsk 1:1, Sandecja Nowy Sącz - Pogoń Szczecin 2:1, Lech Poznań - Arka Gdynia 3:0. Liderem tabeli jest Zagłębie Lubin.

☹ W pucharach piłkarskich już bez polskich zespołów. Piłkarze Legii bezbramkowo zremisowali z motławskim Sherifem Tyraspol w rewanżowym meczu czwartej rundy eliminacji Ligi Europejskiej i odpadli (w pierwszym meczu w Warszawie padł remis 1:1).

☹ Zawodniczki Medyka Konin na turnieju kwalifikacyjnym Ligi Mistrzyń w Belfaście, pokonały Linfield Ladies FC 4:1 i zremisowały z irlandzkim Shelbourne FC 0:0.

☹ Polscy siatkarze przegrali z Serbią 0:3 w

pierwszym meczu mistrzostw Europy. Spotkanie odbywało się w Warszawie na stadionie Narodowy. Drugi mecz grupowy był już lepszy i pokonaliśmy 3:0 Finlandię.

☹ Radwańska nie obroni tytułu w turnieju WTA w New Haven. Polka przegrała w półfinale z Australijką Gavrilovą 4:6, 4:6.

☹ Iskrzycka i Paszek zdobyły brązowy medal w K2 1000 m kajakarskich mistrzostw świata w czeskich Racicach. Srebro wywalczyła też męska czwórka kanadyjczyków w C4 i dwójka C2, a kolejny brąz wywalczyła jeszcze Walczykiewicz w K1 na 200 m.

☹ Zasina zdobyła w Paryżu brązowy medal zapaśniczych mistrzostw świata w wadze 53 kg. W meczu o brązowy medal Polka pokonała zawodniczkę z Korei Półn. Pak 4:2. Wcześniej srebro wywalczył Bernatek w rywalizacji w stylu klasycznym w kategorii 66 kg. W finałowej walce Polak uległ Ryu z Korei Półn. Ze srebrnym medalem wróci też z Paryża reprezentujący Polskę Gadżijew, który w wadze 65 kg przegrał w finale z Gruzinem Jakobiszwilim 1:3.

☹ Brytyjczyk Woffinden wygrał Grand Prix Polski – ósmą eliminację Indywidualnych Mistrzostw Świata na żużlu. Na torze w Gorzowie Wielkopolskim drugi był Dudek. Prowadzenie w klasyfikacji generalnej stracił niestety Janowski. Na prowadzenie wysunął się trzeci w Gorzowie Doyle, który ma 3 pkt przewagi nad Janowskim i 4 nad Dudkiem.

☹ Marczyński wygrał etap wyścigu Vuelta a Espana. Kolarz grupy Lotto-Soudal był najszybszy na szóstym odcinku z Villarreal do Sagunto, a na finiszu wyprzedził Polaka Bora-Hansgrohe. Poljański był także drugi na etapie 7, a na etapie 8 zatapał się na „pudło” Majka, który był 3.

☹ Włoszczowska zajęła 2 miejsce w klasyfikacji końcowej Pucharu Świata w kolarstwie górskim. W finałowych zawodach we włoskim Val di Sole Polka zajęła 3 pozycję. Tytuł zdobyła Ukrainka Bietomojna.

☹ Murańska zajęła trzecie miejsce w konkursie Letniej Grand Prix w skokach narciarskich w japońskiej Hakubie. Wygrał reprezentant gospodarzy Kobayashi. □

Toute la planète en parle

Macron a perdu les pédales !

Macron exprime une haine profonde envers la Pologne. Nous l'avions déjà constaté lors de la campagne électorale à propos du déménagement de Whirlpool à Łódź, lorsque le candidat au fauteuil présidentiel avait déversé sa bile sur notre pays qui ne faisait – et ne fait – qu'appliquer les règles du marché commun, libre et concurrentiel, instaurées par l'Union européenne dont le moteur est, selon la tradition, le couple franco-allemand. La moitié française, avec sa moitié allemande, a édicté des règles mais elle s'offusque lorsque des pays membres osent les utiliser, considérant sans doute qu'elles sont faites pour être gardées sous cloche ou ne sont pas accessibles à tout le monde. Et gare à ceux qui les touchent. Pourtant, les règles, c'est comme la liberté : elles s'usent que si l'on ne s'en sert pas, comme le disait quelqu'un. Mais nous avions considéré que la campagne électorale française, tendue et survoltée, avait été à l'origine de ces égarements verbaux et qu'après les élections, les choses seraient rentrées dans l'ordre. Et en effet, Macron président avait eu des contacts cordiaux avec son homologue polonais, le président Duda, ce qui laissait augurer un nouveau départ dans les relations franco-polonaises. Nous attendions même une réactivation du Triangle de Weimar pour relancer la coopération trilatérale franco-germano-polonaise. Alors quelle ne fut pas notre surprise lorsque nous avons appris que Macron, en visite en Europe centrale, faisait un large détour pour éviter notre pays. Un camouflet pour la Pologne que n'avaient pas manqué de commenter sévèrement les observateurs polonais. Ceux-ci supputaient que le président français, en chute libre dans les sondages de popularité en France, cherchait à

redorer son image sur le dos de la Pologne. Notre pays était donc sa tête de Turc sur laquelle il lui fallait taper. La cerise a été déposée sur le gâteau avec la déclaration de Macron sur notre pays qui a fait réagir le pouvoir polonais.

Vous avez dû lire ou entendre les propos du président français dans vos media préférés, inutile donc de les reproduire ici. En revanche, vous n'avez peut-être pas eu l'occasion de lire ou d'écouter ce qu'a dit la Première ministre polonaise, Mme Szydło. Elle a déclaré : « Peut-être ses déclarations arrogantes sont-elles dues à son manque d'expérience et de pratique politique, ce que j'observe avec compréhension, mais j'attends qu'il rattrape rapidement ces lacunes et qu'il soit à l'avenir plus réservé ». Dans un article intitulé « Travailleurs détachés : Macron déclenche une crise diplomatique avec la Pologne », Le Monde décrit le conflit qui oppose la France et la Pologne sur les travailleurs détachés en parlant de critique violente de la part de Macron et d'une réponse « cinglante » de Varsovie. Macron s'est fait proprement mousser. Et de l'Espagne au Pakistan, du nord au sud et de l'est à l'ouest, la réponse polonaise a « créé le buzz » dans les rédactions du monde entier.

Le président français se trompe de route. Ce n'est pas en lançant des invectives à partir de la Bulgarie ou d'un autre pays que le problème sera résolu. Pourquoi ne vient-il pas tout simplement à Varsovie pour discuter avec les autorités polonaises ? Maintenant il est trop tard, il a perdu une occasion de s'expliquer franchement, car il est complètement brûlé aux yeux des Polonais qui appellent au boycott des produits et des magasins français. Macron veut que les travailleurs détachés soient rémunérés aux conditions

du pays d'accueil et non à celles du pays de départ. Cela serait moins, ou plus du tout, rentable pour un pays de départ comme la Pologne. Mais si celle-ci acceptait de revoir la rémunération de ses ressortissants détachés en France, qu'est-ce que Macron pourrait lui offrir en retour ? Il faut que ce soit du donnant-donnant, sinon c'est un marché de dupes. En échange, Macron est-il prêt à donner les mêmes subventions aux agriculteurs polonais que celles qu'il donne aux agriculteurs français ? Est-il capable de faire le moindre geste ?

Qui est en réalité ce Macron ? Un banquier entré en politique, remorqué par Hollande puis par Valls. Il y a un an, il a pris son envol pour arriver à l'Élysée en mai dernier, en bénéficiant d'un marketing sans précédent en politique. Il a été lancé sur le marché comme une savonnette, avec d'énormes moyens financiers – mais d'où vient tout cet argent... Cependant, à l'usage, la savonnette ne plaît pas aux consommateurs et Macron dégringole dans les sondages comme jamais un homme politique n'avait auparavant chuté ! Dix points de moins en juillet, quatorze de moins en août, sa cote de popularité est à 40 %. Alors il faut trouver un bouc émissaire quand on ne peut pas redresser son pays en mal de croissance, avec un chômage en hausse et une sécurité toujours fragile – tout le contraire de la Pologne !

Ce n'est pas une surprise, la presse allemande a applaudi les propos de Macron contre la Pologne. Était-il en cheville avec la Chancelière ? Est-ce le couple franco-allemand en action ? L'Allemagne, par l'intermédiaire des institutions européennes, veut faire mordre la poussière à notre pays, aidée en cela par les leaders de l'opposition polonaise – comme un certain Boris Budka, jeune loup de la PO, qui réclame à cor et à cri, dans Die Zeit, les sanctions les plus sévères contre « son » pays. Mais à ce stade est-il encore vraiment Polonais ? □

Pomoc postępu

Rząd Australii planuje jak najszybciej (najdalej do końca roku) poddać pod obrady deputowanych ustawę legalizującą eutanazję.

Nazywa się to ustawą o pomocy osobom umierającym. Przedstawiciele Kościołów Australii wystosowali w związku z tym list protestacyjny. Stwierdzają w nim, że medycyna powinna zajmować się eliminacją bólu, a nie ludzi. Wskazują też na ryzyko nadużyć i błędów. Powołują się na fakt, że to z powodu ryzyka pomyłek Australia zniósła karę śmierci. Zwracają uwagę, że eutanazja ułatwia zamaskowanie zabójstwa osób zastraszonej, starczej czy niezdolnych do wyrażenia wła-

snej woli. Przypominają wreszcie zasadę lekarską „nie szkodzić”, która w wypadku wprowadzenia eutanazji zostanie naruszona. To wszystko oczywiście prawda, ale społeczeństwa „postępu” też to przerabiały i jakoś już sobie z tym poradziły. I prawie wszyscy są zadowoleni. W każdym razie w żadnym eutanazystowskim kraju nie stwierdzono ani jednego przypadku, żeby osoba, która doświadczyła „pomocy w umieraniu”, zgłaszała potem jakieś reklamacje. □

el (Gość Niedzielny)

Michał Kotodziej, Eutanazja

Macron w Europie Środkowej *ciąg dalszy ze str. 3*

Emmanuel Macron chce ograniczenia i zaostrzenia przepisów o pracownikach delegowanych. Najważniejsze zmiany dotyczą wprowadzenia zasady płacenia delegowanym z zagranicy pracownikom wg stawek kraju, w którym wykonują swoje czynności wraz ze wszystkimi obowiązującymi tu dodatkami socjalnymi. Proponuje się też skrócenie czasu delegowania z 36 do 24 miesięcy i zaostrzenie rozmaitych kontroli. Polskie firmy, które wysyłały do zagranicznej pracy w UE ok. 500 tys. pracowników, przestałyby tu być konkurencyjne.

Macron idzie drogą obwiniania o problemy wewnętrzne u siebie innych krajów. Dobrym chłopcem do bicia jest m.in. Polska. Jeszcze w czasie kampanii wyborczej Macron obwinił nas np. za to, że amerykański Whirlpool przenosi produkcję z Amiens do Łodzi. Wszystko to przypomina trochę znane utyskiwanie na „polskiego hydraulika” sprzed kilku lat, który miał odbierać pracę miejscowym. We Francji w 2015 roku naliczono 286 tys. pracowników delegowanych, ale jednocześnie na takich samych zasadach w UE pracowało... 140 tys. Francuzów.

Francuskie media piszą, że o ile Macron znalazł „zrozumienie” dla swoich pomysłów w Wiedniu, to już Praga i Bratysława zachowują tu znaczną rezerwę. Wg dziennika „Le Figaro” premier Słowacji Fico miał jednak obiecać w tej sprawie naciski na większą elastyczność Polski i Węgier. Dla „Nouvelle Observateur” propozycje Macrona są źle postrzegane w Sofii i Bukareszcie i sukcesu tu też nie będzie. Dodatkowo, nawet w Austrii wizyta przeszła niemal niezauważona. Z kolei „Le Monde” pisze wprost o próbie odizolowania Warszawy i Budapesztu i grze Macrona na podział Europy Wschodniej. Polska i Węgry mają być „enfants terrible” nowej konstrukcji europejskiej. „Ultrakonserwatywne” rządy, niechęć do relokacji migrantów, itp. Francuzi zdają się liczyć na rozbięcie Grupy Wyszehradzkiej. Dziennik przypomina np. słowa premiera Słowacji Fico, który choć popiera współpracę regionalną, to „żywotne” interesy swojego kraju widzi „w sercu UE”, które stanowią Francja i Niemcy.

„Sukces” (lub jego brak) podróży Macrona będzie zależał od solidarności regionu. Paradoksalnie, próba jej zerwania pokazuje, że regionalne działania mają sens i stanowią dla „unijnego jądra” pewne wyzwanie. Rozwiązaniem byłyby po prostu relacje partnerskie. A z wizyty francuskiej pary prezydenckiej w krajach Europy Środkowej, najlepiej niech zostaną tylko zapamiętane kreacje od Vuittona pani Brigitte.

Bogdan Dobosz

Słowacki z Miłostawia *ciąg dalszy ze str. 9*

Lećcie u zorzy prosić purpury, / Peret u róży, szafiru u chmury, / A może gdzie zawieszona / Na niebie tęczywa nić, / Tę tęczę wziąć na wrzeczona / i wić i wić i wić!...”

Tak jest. On to uczynił! On nabrał pełnymi garściami peret, szafirów, purpury, tęczywych blasków, olśniewających brylantów i obsypał i przyozdobił nimi tę naszą harfę tak hojnie, tak bez miary, że stanęła przed nim i przed nami w nieznanym dotychczas przepychu, blasku i majestacie – niby Harfa-Królowa, przed którą gną się kolana ludu i chylą się czoła, jak ongi – przed harfą Dawida. I oto część jego chwały, jego zasługi, jego wielkości. Pokolenia będą czerpały z tych skarbów, pokolenia będą się pytały ze zdumieniem i podziwem, jak zdołał i mógł to uczynić. A przecie – uczynił! Zdołał – bo poezja w jego duszy była jak nieprzebrane wody mórz, a mógł – bo tylko umarłym na nic skarby i klejnoty. Przed żywą królową zawsze można uderzyć czołem i przynieść jej, co się ma najdroższego w ofierze; ta zaś nasza królowa, którą on obdarzył, była i będzie nie tylko żywa, ale i nieśmiertelna. Cześć jej i poecie!

Przemówienie H. Sienkiewicza wywołało wielką owację potążoną ze spontanicznymi okrzykami „niech żyje Sienkiewicz”, wyrażającymi wielką i głęboką atencję dla autora tych

pięknych polskich słów. Po Sienkiewiczu przemawiali kolejno Spasowicz i prof. Dembiński; który dziękował Kościelskiemu za wystawienie pomnika, a zwieńczeniem jego słów stanowiła sentencja „Quod felix faustum fortunatum sit” (oby było to dla szczęścia, pomyślności i szczęśliwego losu).

Autor pomnika – Władysław Marcinkowski tak pisał o swoim dziele: „trzeba ten pomnik oglądać wieczorem, na tle dębów i świerków, przy oświetleniu księżyca, w uroczym ustroniu miłostawskiego parku, aby się przekonać, że go owiewa dziwny czar poezji i smętku, pod którego wrażeniem człowiek mimo woli wzdycha i szeptem powtarza” „Smutno mi Boże”. Pomnik wykonany z kremowego marmuru przedstawia popiersie poety na kwadratowej kolumnie umieszczonej pośrodku łukowatej balustrady. Po bokach balustrady znajdują się znicze i urna, symbolizujące życie oraz śmierć. U stóp cokotu pomnika, zastuchana w romantycznej poezji siedzi tzw. dziewczyna z ludu.

Obecnie w miłostawskim pałacu mieści się gimnazjum im. J. Słowackiego, a park wraz z pałacem to jedno z najpiękniejszych miejsc w Wielkopolsce nazywane Zespołem Pałacowo-Parkowym im. Kościelskich.

L.W. Szajdak – fragmenty wystąpienia
4 kwietnia 2017 r. w Bibliotece Polskiej w Paryżu podczas
jubileuszu 10-lecia Stow. Kresy we Francji

NBP upamiętnił koronację obrazu MB Jasnogórskiej

W Polsce ukazał się nowy, kolekcjonerski 20- złotowy banknot.

Narodowy Bank Polski uczcił w ten sposób 300-lecie koronacji Obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej.

To już 9. kolekcjonerski banknot przygotowany przez NBP.

Nowe 20 zł, wydane z okazji rocznicy koronacji Obrazu MB Częstochowskiej jest banknotem limitowanym. Na kolekcjonerów czeka ich bowiem jedynie 55 sztuk. Banknot o wymiarach 150 mm x 77 mm zaprojektowała Justyna Kopecka. Jest on w sprzedaży od 21 sierpnia i można go nabyć w oddziałach NBP. Kosztuje 60 zł.

Na zlecenie NBP banknoty wyprodukowała Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A. Wszystkie monety i banknoty emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

Oznacza to, że można nim teoretycznie zapłacić nawet w sklepie, ale wówczas jego wartość będzie zgodna z nominatem, czyli 20 zł, a nie 60 zł.

Na wspomnianym kolekcjonerskim banknocie przedstawiono symbole przywołujące wydarzenie sprzed trzech wieków. Są więc korony, którymi ukoronowano wizerunek Czarnej Madonny. Na odwrocie przedstawiono pozyskaną z Biblioteki Watykańskiej rycinę, na której uwieczniono moment koronacji.

Poprzednie banknoty kolekcjonerskie upamiętniały m.in. papieża Jana Pawła II, Chopina czy Dzień Niepodległości.

300-lecie koronacji obrazu MB*ciąg dalszy ze str. 5*

Uczniowie, okazując posłuszeństwo temu poleceniu, zgodnie z Bożym zamiarem pomagają – przed dokonaniem cudu przemiany. W ten sposób Bóg pokazuje, jak potrzebne jest ludzkie zaangażowanie – wyjaśniał abp Polak. – I my możemy tacy być. I my potrafimy być tacy. (...) Tyle razy słyszymy na Jasnej Górze: „... zróbcie wszystko”. „Dziś mamy okazję, aby jeszcze raz przyjąć z wiarą to wezwanie. Bo naszemu życiu potrzeba przemiany. Potrzeba, aby serca zważnione, pokłócone, rozgorączcone Bóg uzdrowił i uczynił otwartymi i gotowymi do pomocy innym, do współdziałania z innymi. Potrzeba, aby ludzi zamkniętych i wciąż przekonanych jedynie o własnych racjach, uwrażliwiać na dobro wspólne, na potrzebę wspólnego budowania ładu i porządku społecznego – mówił abp Polak. – Chodzi o przemianę w życiu osobistym, rodzinnym i społecznym. Potrzeba – jak wołał wielki Prymas Tysiąclecia, byśmy się prawdziwie odmienili. (...) Mamy w ... dialogu szukać rozwiązań, które nie byłyby kierowane przeciw komukolwiek, ale w trwały i zrozumiały sposób reformowały instytucje służące ludzkiemu dobru i sprawiedliwości. Mamy widzieć nasze własne dobro i szanować je i o nie zabiegać w jedności i harmonii, ale będąc jednocześnie otwartymi, współczującymi i gotowymi do pomocy najbardziej potrzebującym, słabym, prześladowanym, migrantom, uchodźcom – podkreślił abp Polak i wskazał – że zawierzenie Jezusowi i wystuchanie wezwania Maryi z Kany Galilejskiej: „zróbcie wszystko cokolwiek Jezus wam powie”, pozwoli na doświadczenie cudu przemiany.” W tym kontekście abp Polak wyraził pragnienie, by jubileusz 300-lecia koronacji odnowił w każdym człowieku i ufność wobec Boga i sprawił, że przemienione życie osobiste, społeczne i narodowe będzie „żywym diamentem w nowej koronie Maryi”.

Wcześniej, witając zgromadzonych, generał paulinów o. Chrapkowski wezwał do modlitwy o mądrość i jedność Polaków, „by potrafił różnić się, ale mądrze, uczciwie, z troską o naród”. „Tej naszej najlepszej Matce chcemy dzisiaj przyrzec na nowo wierność krzyżowi jej Syna i zawołać: Królowo Polski, przyrzekamy”.

Podczas uroczystej Eucharystii jej uczestnicy ponowili Jasnogórskie Śluby Narodu Polskiego. To modlitwa w formie przyrzeczenia, autorstwa kard. Stefana Wyszyńskiego. Powstała w roku 300-lecia lwowskich ślubów króla Jana Kazimierza jako swoisty program odnowy życia religijnego i moralnego narodu. Tekst odczytał przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski abp Stanisław Gądecki.

Wśród złożonych darów ołtarza były: ofiarowany przez prezydenta i jego małżonkę psalterz użyty podczas Mszy, kustodia do przechowywania Najświętszego Sakramentu przekazana przez marszałka Sejmu i posłów, kryształowe amputki i cyboryum komunijskie przekazane przez marszałka Senatu i senatorów, a także kielich do sprawowania Mszy świętej – dar premier i ministrów.

Wieczorem 26 sierpnia, na Jasnej Górze zaplanowano jeszcze kolejną Mszę świętą, której przewodniczył metropolita częstochowski abp Depo, a zwieńczeniem obchodów stał się koncert na jasnogórskich błoniach „Jasna Góra – polska Kana”. To opowieść o splatającej się przez wieki historii Polski i narodu polskiego z Jasną Górą i znajdującym się tu wizerunkiem Matki Bożej. Przywoływał on także historię samej koronacji częstochowskiej Ikony.

Koronacja jasnogórskiego wizerunku Matki Bożej papieskimi koronami odbyła się na Jasnej Górze 8 września 1717 r. Było to pierwsze takie wydarzenie na świecie poza Rzymem. Według przekazów historycznych zgromadziło ok. 200 tys. pielgrzymów. □

Na podst. Deon

W świecie zamachów i absurdu

W ostatnim zamachu terrorystycznym w Barcelonie, obok piętnastu ofiar śmiertelnych, zostało rannych między innymi i... 26 obywateli Francji, w tym 11 osób odniosło obrażenia ciężkie.

W tym samym czasie w Marsylii rozjeżdżał ludzi na przystankach inny zamachowiec, podobno psychopata. Władze twierdzą, że był chory psychicznie, ale jego rodowód to Afryka Północna. Być może Paryż zmienia taktykę i teraz zamachy będą przypisywane tylko psychopatam. Wskazywałaby na to wypowiedź MSW Gerarda Collomba, który stwierdził, że na 17,4 tys. osób znajdujących się w zainteresowaniu służb w związku z radykalizacją, jedna trzecia ma... problemy psychiczne. Z pewnością nikt przy zdrowych zmysłach nie poluje na ludzi samochodami, ale w wypowiedzi Collomba pobrzmiewa głębokie przekonanie lewicy o społecznych i zewnętrz-

nych uwarunkowaniach działań przestępczych. Tylko czekać aż zamachowcy będą usprawiedliwiani trudnym dzieciństwem, czy szokiem wywołanym np. zderzeniem z inną kulturą – w przypadku migrantów. Zarażenie wymiaru sprawiedliwości lewicową pobłażliwością już odbija się czkawką w przypadku przynajmniej kilku zamachów. Ich niektórzy autorzy powinni np. odbywać jeszcze kary więzienia, a atakowali będąc np. na warunkowych zwolnieniach.

Wg ministra – masona Collomba zamachowiec z Marsylii to przypadek nie terroryzmu, ale... naśladownictwa. Można i tak to tłumaczyć, ale pisał już jednak nawet nasz noblista Miłosz: „Zaiste, wariat na swobodzie największą klęską jest w przyrodzie...” I tyle w tym temacie i nowych próbach tłumaczenia genezy francuskiego terroryzmu. Zresztą przy rządzącej lewicy rzeczywiście zwariować łatwo. □

Jan Kciuk

Prezydenckie wydatki

Macron wydał już 26 tys. euro na... makijażystkę

26 tys. euro zapłacono przez pierwsze trzy miesiące prezydentury Emmanuela Macrona makijażystce, która dba o jego dobry wygląd – donosi tygodnik „Le Point”. Forsal.pl przypomina, że jeszcze więcej wydawał jego socjalistyczny poprzednik François Hollande.

Obecny prezydent Francji wynajmuje zewnętrzną specjalistkę, która wystawia faktury. Makijażystka Hollande'a miała z kolei cały etat w Pałacu Elizejskim.

Francuski tygodnik dotarł do dwóch dokumentów, na kwoty 10 tys. i 16 tys. euro, które wystawiła jej Natacha M., która twarzą Macrona zajmowała się już w czasie jego kampanii wyborczej.

Makijażystka Hollande'a miała stałą

pensję w wysokości – bagatela – 6 tys. euro na rękę. „Razem z podatkami i różnymi składkami kosztowała Pałac Elizejski ponad 30 tys. euro na kwartał” – wyliczył „Le Point”. □

Monsieur le Curé Edouard Kawalec

Monsieur le Curé Edouard Kawalec après 40 ans de service dans sa paroisse N.D. de Miséricorde à Couëron, située près de Nantes en Loire Atlantique, prend une retraite bien méritée.

Né le 20 Septembre 1943 à Hyżne (Pologne) de Père Andrzej et de mère Maria (née Filim), il est le dernier enfant d'une fratrie de 10 enfants (dont 8 garçons). Il a grandi dans son village natal auprès de son père, maréchal ferrant, et de sa mère qui lui contait les merveilleuses histoires bibliques.

Vers l'âge de 7/8 ans il jouait déjà de l'accordéon et même du bandonéon qu'un de ses frères avait rapporté à la maison, lui interdisant d'y toucher ; ce que bien sûr il a transgressé, pour le plus grand plaisir de son père et de ce même frère. La musique a été un don spontané et ses voisins et les jeunes du village lui demandaient souvent d'animer les sauteries locales.

Dès que cela lui a été possible, il a servi comme enfant de chœur dans l'église du village, pourtant éloignée de plusieurs kilomètres de la ferme familiale. Il était très attiré par cette tâche qu'il remplissait avec beaucoup de sérieux.

Cette attirance s'est révélée être un appel et est devenue sa détermination dans sa vocation de prêtre.

De 1963 à 1969 il étudie au séminaire de Przemyśl. Il est ordonné prêtre le 24 Juin 1969, sa première messe se déroule dans sa paroisse natale le 29 Juin en présence de ses parents, de toute la fratrie, même de parents proches venus des Etats Unis, ainsi que de tout le village.

Après 3 ans d'études complémentaires à l'université papale de Cracovie, il exerce son ministère en Pologne. Toutefois, dès 1974, il exprime le désir de quitter le pays pour venir, dans un premier temps en France, pour probablement, partir vers d'autres horizons plus lointains.

Il s'avère que ces lointains horizons se sont limités à la ville de Couëron où il a été nommé en Décembre 1977 et qu'il n'a plus quittée jusqu'à la fin de sa carrière ; toute-

fois après avoir été vicaire pendant presque 3 ans à la paroisse N.D. de l'Assomption à Paris.

Couëron, où est située la paroisse N.D. de Miséricorde, est une ville moyenne qui a la particularité d'avoir accueilli une population de Polonais très importante après la première guerre mondiale. Venus à la demande du gouvernement français, les ouvriers polonais ont fait venir femmes et enfants, et, à l'initiative de la direction d'une des usines qui les employaient, il y a eu à Couëron des religieuses – sœurs du Sacré Cœur – pendant des nombreuses années, (jusqu'en 2000). Elles se sont occupées des enfants et des adolescents leur inculquant le catéchisme, la langue polonaise, mais aussi les chants et les danses du folklore polonais qui perdurent jusqu'à ce jour. Elles ont été d'une grande aide pour le jeune prêtre Edouard Kawalec lorsqu'il est arrivé ici, même si elles étaient beaucoup moins nombreuses.

Dès son arrivée dans sa nouvelle paroisse, le Curé Edouard Kawalec a fait montre d'un caractère bien trempé et d'un sens d'une responsabilité sans faille. En effet, dans un premier temps, alors que les conditions étaient à peine acceptables il a fait abattre des cloisons, des portes pour qu'il puisse avoir de meilleures qualités pour exercer son ministère. D'autres soucis plus importants encore sont survenus quelques années plus tard, mais avec son sens de l'organisation et avec une très grande détermination, grâce à lui, nous avons réussi à obtenir un bâtiment que nous avons transformé en église, si belle à l'intérieur qu'elle est considérée comme faisant partie du patrimoine de la ville de Couëron.

Outre sa fonction de curé de la paroisse et le travail important que cela impose, il faut dire aussi qu'il s'est assumé pleinement en travaillant pendant 20 ans, comme chauffeur de bus. Avec son sacerdoce, il a desservi

2017

également les villes d'Angers, Tours, Blois et Loches pendant de nombreuses années jusqu'à ce que la tâche soit trop lourde.

Nous avons la chance d'avoir une messe à 10 h 00 tous les dimanches et jours de fêtes religieuses, et ce depuis 40 ans sans un seul manquement. Messes en polonais mais aussi en français et pendant tout le déroulement des cérémonies, les chants sont accompagnés en musique par Monsieur le Curé, (ce qui est rare, pour ne pas dire unique !).

Il ne faut pas oublier de mentionner l'existence du groupe folklorique « Chants et danses de Pologne » qui se produit à la

Les parents Maria et Andrzej Kawalec

Année du Bac

Arrivée à Paris

demande dans notre région. Avec ce musicien émérite, que nous avons la chance d'avoir, qui nous accompagne et qui nous compose de magnifiques mélodies du folklore nous portons haut les couleurs de la Pologne.

Le Curé Edouard Kawalec, qui rêvait d'être aviateur ou autre profession de pres-

tige, se révèle être, en plus de sa mission sacerdotale qui est essentielle, un bricoleur hors pair : électricien, maçon, un musicien reconnu, un informaticien un dépanneur informatique chevronné, un expert en voiture etc, comme sans doute il y en a peu.

Même si déjà nous le regrettons, nous Lui souhaitons une bonne retraite et nous le

remercions du fond du cœur pour toutes les richesses qu'il nous a apportées.

Monsieur le Curé Edouard Kawalec part en retraite, mais est nommé pour le remplacer le prêtre Sławomir Wojciechowski que nous attendons impatiemment et que nous accueillerons avec joie. □

Un Bon Pasteur, selon le cœur de Dieu, c'est la plus grande ressource que Dieu puisse accorder à une Paroisse.

Merci de tout cœur, Père Edouard Kawalec pour ces 40 années offertes au service de la Paroisse Notre Dame de Miséricorde à Couëron.

La Paroisse vous remercie sincèrement d'avoir été parmi nous durant tout ce temps. Merci pour toutes les initiatives prises afin de nous faire connaître et de nous rapprocher de notre Seigneur.

Accompagnateur spirituel, il est avant tout un homme d'écoute et de confiance profondément attaché au Christ. Il a su durant toutes ces années libérer la Parole de l'Evangile et nous faire progresser dans notre vie chrétienne. Relation d'amour qui nécessite de la fidélité et de la régularité. Démarche que le Père Edouard Kawalec a engagée profondément au service de Dieu lui permettant d'acquérir une force et une

volonté de faire au mieux ce qui était sa vocation.

Une passation de responsabilités au sein de la Communauté est donc prévue le dimanche 10 septembre 2017 où nous serons heureux d'accueillir le nouveau curé « Père Sławomir Wojciechowski » et dès à présent nous lui souhaitons la bienvenue. Qu'il connaisse la vraie joie dans son apostolat et un soutien infaillible dans son Ministère au sein de notre Communauté Paroissiale.

Un moment rempli d'émotions, de communion et de fraternité pour honorer le parcours d'un homme qui a mis sa vie et toute son énergie au service de l'Eglise et

1978

Paroissiens - église Notre Dame Misericorde

du Peuple de Dieu depuis tant d'années !

Musicien confirmé, il nous a assistés à chaque déplacement du Groupe Folklorique « Chants et Danses de Pologne »...; et continuera à nous enchanter par ses mélodies polonaises sans se lasser.

Au nom de tous les paroissiens de Couëron, de tous ceux qui participent aux offices du dimanche matin (Français et Polonais), de tous ceux qu'il a su réconforter, de tous ceux qui ont reçu des sacrements de ses mains, nous lui disons « MERCI » et à bientôt sur les sons Danses et Chants de Pologne. □

*témoignage d'une paroissienne
Août 2017*

POLACY WE FRANCJI

Z blogu red. Macieja Morawskiego – maciejmorawski.blox.pl

fol. A. Zawadzka

16 sierpnia 2017

Ciekawa rozmowa z inteligentną sąsiadką, 70-letnią francuską. Już kiedyś o rozmowie z nią wspominałem. Wtedy mówiła, że choć ma po temu ochotę, nie głosuje na Marine Le Pen,

ponieważ FN „chce wyprowadzić Francję ze strefy Euro, a takie posunięcie mogło zagrażać jej oszczędnościom!” Teraz głosi ona, że potrzebnym jest... Ogólnoeuropejski Front Narodowy. Niektóre dzielnice Paryża, sporo podparyskich miasteczek to już - jak mówi - Azja i Afryka. Jej córka chce w takim miasteczku swój domek sprzedać i mimo kosztów przenieść się do innej dzielnicy. Kluczową rolę gra tu sprawa szkoły „zdominowanej

przez dzieci czarne i arabskie. Moja rozmówczyni, która ma krewnych w Belgii, mówi – tam ten sam problem... Pytam ją o prezydenta Macrona, na którego głosowała. Mówi: To inteligentny człowiek, ale z tym „permanentnym” napływem pseudo- uchodźców nie da sobie rady. Potrzebna jest potężna wspólna reakcja całej Europy, wszak nasza europejska tożsamość jest zagrożona!

Dodam, że jak się dowiaduję, owo poczucie zagrożenia europejskiej tożsamości szybko narasta w wielu krajach np. we Włoszech i w Niemczech. Czy i Polacy ten problem dostrzegają? Jedno jednak rzuca się w oczy, w całym szeregu krajów UE zaczyna się potęgować poczucie zagrożenia. Pragnienie podjęcia ratujących Europę przed „zalewem”, energetycznych posunięć, marzenia o rządach, zdolnych zahamować najazd „uchodźców” na nasz

kontynent. „Uchodźców” tworzących zwarte islamskie i często agresywne grupy. Jednym słowem marzenia o nowej Europie, sprawnej ekonomicznie, zdolnej „zrobić porządek” na Bliskim Wschodzie i w Afryce. No i zrealizować jakiś nowy Plan Marshalla dla owych regionów.

Pytam studenta z Polski - czy u nas młodzi rozumieją całą tę problematykę, te troski Europy. Jest zdania, że ci co mądrzejsi jasno widzą wagę tego co dziś zachodzi. Czują konieczność innej, naprawdę sprawnej i mocnej Europy. Sam jest przekonany, iż w Europie idzie nowe, wszystko się zmienia, że lada chwila niedoświadczonych biurokratów zastąpią „ludzie z rozmachem”. Zapytany o prezydenta Dudę mówi tylko: to nowoczesny i rozsądny facet, a młodzi Polacy mają po uszy w kłótniach histeryków. Tyle na dziś. □

fot. D. Tarnawska-Kasparian

fot. T. Różycki

Uroczystości 15- Sierpnia w Paryżu

Tradycyjnie 15 sierpnia Polacy Regionu Paryskiego licznie uczestniczyli w uroczystościach, tak ważnych dla Kościoła i naszej Ojczyzny święta Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny.

15 sierpnia to uroczystość kościelna Wniebowzięcia NMP, która odwołuje się swymi korzeniami do wcześniejszego święta Matki Boskiej Zielnej – patronki darów i owoców ziemi – ale przede wszystkim, w historii Polski splota się ona nierozdzielnie z rocznicą zwycięskiej Bitwy Warszawskiej z 1920 roku,

W swojej homilii ks. Rektor odwołał się do refleksji nad pojęciem wspólnotowości i jej rodzinnych konotacji, pojawiających się na kartach Ewangelii. Zwracał w tym kontekście uwagę na ich życie „na codzień” Bogiem, dokonując porównania z naszymi, współczesnymi rodzinami i ich wiarą w Boga, w Jego istnienie.

fot. T. Różycki

zwanej „Cudem nad Wisłą”, w wyniku której nasza Ojczyzna obroniła swą wolność i suwerenność, jak również uchroniła Europę przez kolejne dziesięciolecia od zalewu zbrodniczego rosyjskiego komunizmu. Dlatego w dzisiejszej, niepodległej Polsce Uroczystość Wniebowzięcia NMP to jednocześnie Święto Wojska Polskiego.

W związku z tym i na Emigracji szczególny udział w obchodach 15- Sierpnia biorą środowiska kombatanckie – te polonijne, jak i te bratnie – francuskie i alianckie, zaproszone z organizacyjnymi sztandarami do uczestnictwa w Mszy świętej w polskim kościele Wniebowzięcia NMP, jak i późniejszych ceremoniach pod paryskim Łukiem Triumfalnym na Placu Gwiazdy – Charles'a de Gaulle'a.

Koncelebrowanej Eucharystii o godz. 11, przewodniczył rektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji ks. Bogusław Brzyś, przy udziale m.in. gospodarza miejsca ks. proboszcza Pawła Witkowskiego, który witał przybyłych wiernych, jak również – przedstawiciele Ambasady RP we Francji, polonijnych i zagranicznych stowarzyszeń i ich poczty sztandarowe, w tym Stowarzyszenie Polskich Kombatantów we Francji z prezesem Janem Kukuryką i SPK – Koło Paryż z prezesem Stanisławem Aloszką. Obecni byli przedstawiciele tutejszej Solidarności i paryskiego Stowarzyszenia Obrońców Krzyża.

Dając przykład z życia Maryi, mówił o sprawczej roli Boga w życiu każdego człowieka, o potrzebie odnajdywania Boga w losach naszych, współczesnych rodzin, o potrzebie nauczania się wstuchiwania się w Boży głos, w to co chce nam On powiedzieć. W końcu, nawiązując do historycznego, patriotycznego aspektu przeżywanej uroczystości, przypominając w związku z tym „jak wielkie rzeczy Bóg uczynił” wówczas naszemu narodowi. „Rzeczy”, które do dziś budzą w nas dumę, iż jesteśmy synami Polski, którą Bóg obdarzył „Cudem nad Wisłą”, apelował jednocześnie i przestrzegając, abyśmy pamiętając o tym Bożym

fot. D. Tarnawska-Kasparian

fot. D. Tarnawska-Kasparian

działaniu, mając na niego wzgląd, umieli dzisiaj, w bardzo porannej i podzielonej rodzinie polskiej, przebaczać sobie, w imię narodowej wspólnoty i wolności Ojczyzny. Apelowaliśmy o modlitwę o ten drugi, tak nam dzisiaj potrzebny, „Cud nad Wisłą”.

Po błogostawieństwie, Uroczystą Mszę św. kończyło odśpiewanie „Boże coś Polskę...” i wspólna Adoracja Najświętszego Sakramentu.

Popołudnie świątecznego 15 sierpnia w Paryżu to tradycyjna, symboliczna defilada z pocztami sztandarowymi na Polach Marsowych, złożenie kwiatów i zapalenie znicza przy grobie Nieznanego Żołnierza pod Łukiem Triumfalnym przez wspomniane wyżej polonijne środowiska kombatanckie i ich alianckich przyjaciół oraz przedstawicieli Ambasady RP. □

Opr. Redakcja

Noeux les Mines

Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny

15 sierpnia obchodzimy w Kościele jedno z najważniejszych Świąt Maryjnych, czyli Jej Wniebowzięcie.

Jest to okazja dla wierzących aby uczcić Matkę Jezusa Chrystusa. W parafiach organizowane są Msze święte, procesje maryjne, albo inne nabożeństwa, by oddać cześć Maryi.

W parafii w Noeux Les Mines została zorganizowana procesja Maryjna, z odnowioną tutejszą Statuą Matki Bożej. Parafia francuska na tę Uroczystość zaprosiła parafię polską. Wspólnota francuska i polska zgromadziły się przy jeziorze Loisinord, aby w procesji uczcić Maryję poprzez śpiewanie polskich i francuskich pieśni maryjnych.

Następnie została odprawiona Msza św., której przewodniczył

ks. Pierre Legrand – proboszcz parafii francuskiej. Msza św. była odprawiana w dwóch językach, francuskim i polskim, aby każda wspólnota mogła w niej uczestniczyć. Pod koniec Eucharystii zostały pobłogosławione kwiaty i zioła, które przynieśli wierni. Po Mszy św. obie wspólnoty zgromadziły się na wspólnym posiłku.

Uroczystość Wniebowzięcia Matki Najświętszej stała się okazją do głębszego zbliżenia się obu wspólnot parafialnych oraz do wspólnego uczczenia Matki Chrystusa. □

Ks. Piotr Szot

Photos – La Voix du Nord

W uroczystość Wniebowzięcia NMP

Każdego roku w uroczystość Wniebowzięcia NMP wstuchujemy się w te same biblijne perykopy i je medytujemy.

Także na emigracji podtrzymujemy polską tradycję i przynosimy do naszych świątyń bukiety kwiatów, zbóż i ziół a nawet owoców i warzyw, by podziękować Panu za słońce i deszcz, które pozwoliły otaczającej nas roślinności wyrosnąć, zaowocować i cieszyć oko (por. obrzęd błogostawieństwa ziół i kwiatów w uroczystość Wniebowzięcia NMP).

Kierowane w to maryjne święto Boże Słowo zaprasza nas do wyśpiewania Bogu hymnu uwielbienia i dziękczynienia za wszelkie dobrodziejstwa, którymi nas obdarza, a przede wszystkim za nadzieję zmartwychwstania i życia wiecznego, że w Chrystusie będą wszyscy ożywieni, lecz każdy według własnej kolejności (por. 1 Kor 15,22b-23 – z II czytania z Mszy w dzień).

Maryja cieszy się już tym przywilejem: czcimy Ją dziś jako Wniebowziętą Królową a jednocześnie przyzywamy Jej wstawiennictwa i opieki, aby uczyła nas, jak słuchać, rozważać i wypetniać Boże Słowo, jak żyć nim na co dzień. I razem z Nią pragniemy śpiewać nasze Magnificat za wielkie Boże dzieła, których doświadczamy w naszym życiu, za Jego dobroć, miłość i miłosierdzie.

Dzielimy się z Czytelnikami „Głosu” naszymi przeżyciami tego pięknego dnia, zapraszając do obejrzenia fotogalerii w parafialnym serwisie internetowym... <http://www.pmk-rouvroy.fr/index.php/pl/galeria/category/152-wniebowziecie-najswietszej-maryji-panny-w-rouvroy-15-sierpień>.

Parafianie z Rouvroy

Commémoration de l'accident du car polonais, il y a 10 ans

Nous nous souvenons encore du terrible accident du car polonais, dans la descente de Laffrey, à proximité de la ville de Vizille dans l'Isère.

C'était le 22 juillet 2007, au terme d'une « descente sur les freins », l'autocar avait défoncé le parapet avant de plonger et s'écraser en contrebas et de s'embraser, coûtant la vie à 26 pèlerins polonais et 24 blessés qui revenaient du sanctuaire marial de Notre Dame de la Sallette.

Le 10ème anniversaire de cette catastrophe a été commémoré en présence du consul général de la République de Pologne à Lyon, Joanna Kozinska-Frybes, Jean-Claude Bizec, maire de Vizille, Gilles Strabazon, conseiller départemental, du capitaine Laurent Bonnot, commandant de la commu-

nauté de brigade de gendarmerie de Vizille, d'un détachement du centre de secours de Vizille, dont certains d'entre eux avaient participé aux secours en 2007, d'Alfred Kaluzinski, de la Fédération de la Polonia de France, des représentants de l'amicale franco-polonaise de Grenoble, ainsi que l'association « Krakowiak », Hélène Hirczak, présidente de l'association « Côte de Laffrey » qui a également participé avec les riverains aux opérations de secours.

Après les dépôts de gerbes, le prêtre Antoni Skalba, recteur du sanctuaire marial de Notre Dame de la Sallette, assisté du prêtre Dariusz Wojtasik, présida, à la mémoire des défunts,

une célébration eucharistique, ponctuée par la lecture du nom des disparus, par le prêtre Lukasz Urbaniak, rescapé de l'accident en 2007, suivit d'instant de recueils. □

*Texte : Alfred Kaluzinski
photo : Elyse Kaluzinski*

Wersalskie przypomnienia

Bożena Szczuka-Martin

Sakrament dojrzałego chrześcijanina

W niedzielę 28 maja 2017 r., podczas Mszy św. w wersalskiej kaplicy Ermitage, Ks. bp Wiesław Lechowicz, delegat Episkopatu Polski ds Emigracji, udzielił sakramentu bierzmowania dwunastu młodym osobom.

Podczas tego sakramentu dopełnia się i umacnia to, co zapoczątkowane zostało przez chrzest św. Od tego momentu powinno zacząć się nowe życie z „wody i ducha”.

W homilii ks. bp Lechowicz przypomniał, jak powinien zachowywać się prawdziwy chrześcijanin, świadcząc o swojej wierze, w każdej sytuacji. Bierzmowanych będzie odtąd wspomagał w tym Duch Święty, będzie On umacniał ich do mężnego wyznawania wiary i do postępowania wg jej zasad.

Po zakończeniu Eucharystii, padło wiele ciepłych słów i podziękowań dla naszego proboszcza o. Krzysztofa Ferency – za pomoc w przygotowaniu młodych do bierzmowania.

To już drugi raz w historii tutejszej parafii sprawowany jest sakrament dojrzałości chrześcijańskiej.

Wszystkim tegorocznym bierzmowanym życzymy wielu łask Ducha Świętego na radosne, pobożne i dojrzałe chrześcijańskie życie. □

Mikael znaczy: Któż jak Bóg!

Wersal, 4 czerwca 2017. To był słoneczny niedzielny poranek Zestania Ducha Św., zakończony wspólną agapą w otaczających kaplicę ogrodach Ermitage.

Czyż można sobie wybrać piękniejszą datę nadania imienia naszej Wspólnocie?

Po długich namysłach, w końcu zapadła oczekiwana decyzja. Wspólnota parafialna, wraz z o. Krzysztofem Ferencem zawierzyły się Świętemu Michałowi Archaniołowi. Jego imię najdoskonalej wyraża pokorę wobec Stworzyciela.

Cieszymy się z wyboru, tym bardziej, że ten największy z Aniołów otacza opieką naszą parafię od początku jej istnienia, królując na jednym z przepięknych witraży, w lewej nawie kaplicy. Patrząc z zewnątrz

nie widać w pełni całego piękna arcydzieła; trzeba pchnąć drzwi, aby od środka móc podziwiać jego urok. Tak też się stało z nami, musieliśmy przekroczyć próg kościoła, żeby zobaczyć, poczuć jego piękno.

Niech drzwi tej parafii zawsze pozostaną otwarte dla nowo przybyłych. Takimi słowami zachęcił parafian do wspólnego przeżywania radości z dzielenia się całym dobrem, które tutaj otrzymujemy, obecny na uroczystości Rektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji Ks. Bogusław Brzyś.

Mało, kto pamięta, ale początki Wspól-

noty sięgają Katedry św. Ludwika w Wersalu. Pierwsze kroki stawialiśmy w kaplicy Providence, kaplicy Opatrzności Bożej. Wiele lat upłynęło już od tamtych chwil, zostaliśmy wystawieni na wiele prób. Wytrwaliśmy właśnie dzięki Opatrzności Bożej. Tak wiele dobra otrzymaliśmy w zamian. Dziękując za ten dar, polecamy się modlitwie Leona XIII: „Święty Michale Archaniele! Wspomagaj nas w walce, a przeciw niegodziwości i zasadzkom złego ducha bądź naszą obroną. Oby go Bóg pogromić raczył, pokornie o to prosimy, a Ty, Wodzu niebieskich zastępów, szatana i inne duchy złe, które na zgubę dusz ludzkich po tym świecie krążą, mocą Bożą strąć do piekła”. □

Bożena Szczuka-Martin

ZŁOTE RADY

Chodź szybko...

10 minut szybkiego marszu dziennie zmniejsza o kilkanaście procent ryzyko zgonu w wyniku chorób układu krążenia i układu oddechowego. Z badań opublikowanych przez agencję Public Health England (PHE) wynika, że najwięcej na szybkim marszu zyskują osoby pomiędzy 40. a 60. rokiem życia. Dla młodszych i starszych marsz jest także wskazany, ale korzyści, które z niego płyną, nie są już tak wyraźnie widoczne. Szybszy marsz pobudza serce i podnosi ciśnienie. Mobilizuje także układ oddechowy.

W raporcie cytowano badania Brytyjczyków, którym nie chce się chodzić nawet 10 minut dziennie. Większość nie maszeruje tak długo nawet w czasie całego miesiąca. A tymczasem wystarczy iść pieszo do sklepu albo wysiąść na wcześniejszym przystanku autobusowym, idąc do pracy albo wracając do domu. □

DENTYSTKA POLSKA DLA DZIECI i DOROSŁYCH Dr Mariola Tuliszkiewicz

01 42 33 30 58; 06 43 98 83 66
45, rue du Caire - 75002 Paris

Akceptuję CMU AME

584411

Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby. Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem.

Spotkania odbywają się w każdy wtorek o godzinie 20
(w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu – metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni wtorek każdego miesiąca o **godz. 20**

Anonimowość jest podstawową zasadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!
T. 06 67 30 89 95; 06 28 74 23 63

ZWIĄZEK BRACTW RÓŻAŃCOWYCH WE FRANCJI

Zaproszenie

W imieniu Księdza Dyrektora Romana Domagaty i Zarządu Bractw Różańcowych we Francji oraz Związku Polek, Mężów Katolickich, Katechetów i Krucjaty serdecznie zapraszamy na doroczną Pielgrzymkę, która odbędzie się w czwartek 21 września 2017 w Dadizele (Belgia).

- Porządek dnia: Msza św. o godzinie 10³⁰. Przerwa obiadowa.

- Nabożeństwo Różańcowe o godzinie 15⁰⁰.

Przybądźmy licznie, aby z Maryją rozpocząć nowy rok pracy.

Serdecznie Zapraszamy. Zapisy prosimy zgłaszać do prezesek poszczególnych kół Różańcowych. **Cześć Maryi!** □

Z poważaniem Sekretarki Związku: St. Napora i L. Jabłoński

- TŁUMACZENIA -

Stanisław Bocianowski – dr Prawa
– Tłumacz Przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym
w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

1189

Jeśli uważasz, że masz problem z alkoholem,
alkohol kieruje Twoim życiem

Przyjdź na spotkanie Anonimowych Alkoholików

Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą mężczyzn i kobiet, na życie których wpływa picie alkoholu. Anonimowi Alkoholicy dzielą się nawzajem doświadczeniem, siłą i nadzieją, aby wspólnie rozwiązać swój problem – **alkohol**.

**Spotkania AA odbywają się w każdy wtorek
w godzinach od 19³⁰ do 21³⁰**

przy kościele św. Genowefy (18, rue Claude Lorrain, 75016 Paris – metro Exelmans)

Anonimowość jest podstawową zasadą Anonimowych Alkoholików

Wszelaka pomoc prawna w administracji francuskiej.

Edyta - T. 06 22 72 26 68;

e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

1294p85

MASZ PROBLEM Z HAZARDEM?

Może anonimowi hazardziści pomogą?

Każdy miting AH otwarty.

W każdy poniedziałek o godz. 19

*Salca przy kościele Św. Genowefy w Paryżu
(18, rue Claude Lorrain, metro Exelmans)*

Masz problem z piciem?

Może Anonimowi Alkoholicy pomogą!

Wykaz mitingów AA w Paryżu:

Niedziele godz. 17:00:

3, rue Rampal (kod: 9172), 75019 Paris, M° Belleville/;

Wtorki godz. 19:30:

18, rue Claude Lorrain; 75016 Paris, M° Exelmans/;

Środy godz. 19:30:

20, rue Legendre (2 piętro), 75017 Paris, M° Villiers/;

Czwartki godz. 19:30:

11, Ville St-Jacques (kod: 0911),
75014 Paris, M° Saint-Jacques.

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE
przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)
Tel. 02 31 78 25 93 – mówimy po francusku
Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

POLSKA

**PRZEWÓZ OSÓB I
PACZEK
TRANSPORT
SAMOCHODÓW
PRZEPROWADZKI
TRANSPORT I
SPRZEDAŻ
OKIEN DRZWI ROLET
SPRZEDAŻ ARTYKUŁÓW
SPOŻYWCZYCH
ATRAKCYJNE CENY**

POLSKA
REJON PODKARPACKA
+48 669 969 069
+48 669 562 602

FRANCJA

**Bujak
&
Olechowski**

**WYJAZDY Z POLSKI W KAŻDY
PIĄTEK
WYJAZDY Z PARYŻA KAŻDĄ
NIEDZIELĄ**

FRANCJA
PARYŻ I OKOLICE
07 53 16 80 90

❁ DÉMÉNAGEMENT - TRANSPORT - AUTOLAWETA
PRZEPROWADZKI, - WYWÓZ GRUZU
Tel. 06 30 40 49 49

Stowarzyszenie „Kresy” we Francji organizuje

W yjazd pielgrzymkowy na Kresy południowo-wschodnie w dn. 20.09 – 1.10.2017. 10-dniowa pielgrzymka po Kresach + 2 dni na dojazd do Warszawy i z powrotem (2 noce + posiłki). Na Ukrainę konieczny jest paszport; nie jest wymagana wiza.

Na trasie: Lwów, Olesko, Poczajów, Krzemieniec, Zbaraż, Skala Podolska, Kamieniec Podolski, Chocim, Okopy Św. Trójcy, Czerniowce, Kołomyja, Jaremcze, Stanisławów, Halicz, Rohatyń. W każdym mieście zwiedzamy obiekty związane z historią Polski.

Cena 980€ i zapewniamy: przelot Paryż-Warszawa-Paryż, transport autokarem klimatyzowanym, zakwaterowanie: Lwów – Dom Pielgrzyma Brzuchowice, poza Lwowem – hotele, pokoje 2 os. z łazienkami, wyżywienie: 3 x dziennie, ubezpieczenie, opiekę pilota, przewodnika w j. polskim we Lwowie i przewodników poza Lwowem, opłaty za wstęp do zwiedzanych obiektów. (Za dodatkową opłatą możliwość pójścia na spektakl do Opery Lwowskiej).

Zgłoszenia prosimy kierować pod adres e-mail: krysiapol@yahoo.fr; oraz T. 01 43 03 38 33; 06 62 69 13 83.

Centrum Stomatologiczne Dentylis Boulogne

DENTYLIS
www.dentylis.fr

76 av. Edouard Vaillant
92100 Boulogne Billancourt
Linia metra nr 9,
stacja: Marcel Sembat
(wyjście: rue Rieux)

Akceptujemy CMU, AME,
Stawki wg cennika Sécurité Sociale,
Stosujemy zasadę Tiers payant
(karta vitale).

Współpracujemy z większością mutuelles.
Konsultacje: od Pn - do Pt, 9.00 - 19.30

01 41 13 45 05
boulogne@dentylis.fr

Mówimy po polsku

• Wynajmę mieszkanie F3 umeblowane w centrum Chantilly (60), 5 zona, RER D. Informacje pod numerem telefonu:
T. 06 95 31 22 20

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)
do: Polski Południowej i Centralnej;
16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

Rozliczenia księgowe. 06 62 90 02 39**❁ TRANSPORT:**

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów, - przeprowadzki.
Tel. 06 98 58 86 36

Dr Danuta Baranowicz-Schouker
chirurgien- dentiste

33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15
- CMU dzieci i dorośli; (mówimy po polsku)

❁ Luxsus - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI -
OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.

Tel. 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...
Poradnictwo legalne

**GŁOS
KATOLICKI**
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(*Hebdomadaire de l'émigration polonaise*)

N° 30 (2690): 10.09.2017

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (*La Mission Catholique Polonaise en France*)
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31, 01 42 96 23 29.
E-mail: vkate@club-internet.fr, vkate@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu
CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś — Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA — 2, rue du 19 mars 1962 — 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonnement): 1 rok (1 an) — 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (*soumis à l'impression*): 30.8.2017

Inf. o prenumeracie na str. 3

Association Pomost-Passerelle

AIDE AUX POLONAIS VIVANT DANS L'IMMIGRATION

Biurowo Socjalne

Stowarzyszenie Pomost-Passerelle prowadzi Biurowo socjalne, znajdujące się w pomieszczeniach Parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu, przy Polskiej Misji Katolickiej - 263 bis, rue Saint Honoré.

Biurowo czynne jest w czwartki, w godzinach od 9.00 do 13.00.

Jego celem jest pomoc w uregulowaniu sytuacji prawnej, rodzinnej i bytowej oraz reintegracja społeczna zgłaszających się osób. Udzielana pomoc skierowana jest do osób, które znalazły się w ciężkiej sytuacji życiowej na emigracji, głównie bezdomnych oraz uzależnionych. □

TRWAM PROGRAM

11 - 17 września 2017

PONIEDZIAŁEK 11 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wiś to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Vatican Magazine 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Dok. 11¹⁰ Dok. 11²⁵ Film 11³⁵ Film 11⁵⁰ Reportaż 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Teatr 13³⁵ Dok. 14⁰⁰ Film 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuaria polskie 16³⁰ Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ Reportaż 17²⁰ Św. na każdy dzień 17²⁵ Kartka z kalendarza 17³⁰ Spotkanie Rodziny RM 19⁴⁵ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dok. 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

WTOREK 12 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Papież Polak do Rodaków 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak my to widzimy 10⁴⁵ Tydzień z Ziemi Św. 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Dok. 11⁴⁰ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Koncert 14³⁰ Mojżesz - film 15¹⁵ Dok. 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Jestem mamą 16³⁰ Dok. 16⁵⁰ Express Studencki 17⁰⁰ Dok. 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Akcja Burza 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

ŚRODA 13 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Dok. 9²⁰ Express Studencki 9²⁵ Sanktuaria polskie 9⁵⁰ Św. na każdy dzień 10⁰⁰ Audiencja Generalna 11⁰⁰ Dok. 11²⁰ Słowo Życia 11²⁵ Dok. 11³⁵ Notacje historyczne 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dok. 13⁵⁰ Dok. 14⁰⁰ Film 14⁴⁰ Repor-

taż 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Rozrywka 16⁴⁵ Reportaż 16⁵⁵ Św. na każdy dzień 17⁰⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dok. 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK 14 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Dok. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Dok. 11³⁰ Edukacja 11⁵⁰ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Reportaż 14⁰⁰ Film 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Rozrywka 16³⁵ Przegląd Źródeł 16⁴⁰ Dok. 17¹⁰ Reportaż 17²⁵ Przegląd Niedzieli 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dok. 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

PIĄTEK 15 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9¹⁰ Rozrywka 9³⁵ Św. na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Dok. 11³⁰ Reportaż 11⁵⁰ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13⁴⁵ Dok. 13⁵⁵ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Koncert 14⁵⁵ Słowo Życia 15⁰⁰ Koronka do Bożego Miłosierdzia 15²⁰ Mocni w wierze 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Siódmy sakrament 16³⁵ Dok. 16⁵⁵ Dok. 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰

Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dok. 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

SOBOTA 16 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Dok. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Dok. 10²⁰ Dok. 10³⁰ Św. na każdy dzień 10³⁵ Polski Punkt Widzenia 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Przyroda i ludzie 13²⁰ Siódmy sakrament 13⁴⁵ Reportaż 14⁰⁰ Film 14⁴⁰ Dok. 15³⁰ Edukacja 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ W Naszej Rodzinie 17⁰⁰ Z PE 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Katecheza 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

NIEDZIELA 17 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Polski Punkt Widzenia 8²⁵ Św. na każdy dzień 8³⁰ Z PE 9⁰⁰ Felieton 9¹⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Katecheza 9³⁰ Msza Św. 10³⁵ Przegląd Niedzieli 10⁴⁰ Reportaż 11⁴⁰ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12²⁰ Wiś to też Polska 13³⁰ Papież Polak do Rodaków 14¹⁰ Koncert 15¹⁰ Św. na każdy dzień 15¹⁵ Reportaż 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dok. 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Kartka z kalendarza 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Film. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

POLVOD

TYLKO POLSKIE FILMY

Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

PROGRAM TV

11 – 17 września 2017

PONIEDZIAŁEK 11 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Kulturalni PL – magazyn 12⁰⁵ Racja stanu 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Blondynka – serial 14²⁰ Oczy w oczy 14⁵⁰ Reportaż 15²⁵ Wiadomości 15³⁵ Powstanie Warszawskie dzień po dniu 15⁴⁵ Turystyczna Jazda 15⁵⁵ Komisariat – serial 16²⁵ Ukryte skarby – reportaż 16⁵⁵ Supertkowe ABC – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Niedziela z twórczością Agnieszki Osieckiej 18⁴⁰ Pod Tatrami 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ O mnie się nie martw – serial 21³⁵ Przepis dnia – magazyn 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Pierwsi Polacy w Ameryce – dokument 0¹⁵ Ukryte skarby – reportaż 0⁴⁵ Komisariat – serial 1¹⁵ Supertkowe ABC – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 12 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Polonia 24 11³⁰ Rozmowa Polonii 11⁴⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Wojenne dziewczyny – serial 14²⁰ Pierwsi Polacy w Ameryce – dokument 15¹⁵ Powstanie Warszawskie dzień po dniu 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Następna stacja – magazyn 15⁵⁵ Komisariat – serial 16²⁵ Sonda 2 16⁵⁵ Margolcia i Miś zapraszają dziś – serial 17¹⁰ Przyjaciele lasu – reportaż 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Chuligan Literacki – magazyn 18²⁵ Naszaarmia.pl – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ ZUS bez granic – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Ojciec Mateusz – serial 21³⁵ Przekaz bezpośredni – felieton 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Reportaż 23⁴⁰ Ktokolwiek widział ktokolwiek wie – magazyn 0¹⁵ Sonda 2 0⁴⁵ Komisariat – serial 1¹⁵ Margolcia i Miś zapraszają dziś – serial 1³⁰ Przyjaciele lasu – reportaż 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 13 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Panorama 11¹⁰ Polonia 24 11³⁰ Rozmowa Polonii 11⁴⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości

12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ O mnie się nie martw – serial 14²⁰ Koło historii – reportaż 15¹⁰ Powstanie Warszawskie dzień po dniu 15¹⁵ Przekaz bezpośredni – felieton 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Flesz historii – reportaż 15⁵⁵ Komisariat – serial 16²⁵ Astronarium – magazyn 16⁵⁵ Program muzyczny 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Wojownicy czasu – reportaż 18²⁵ Studio Wschód – publicystyka 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Wenecja – serial 21³⁵ Przepis dnia – magazyn 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Rzeź Woli – dokument 0⁰⁵ Powstanie Warszawskie dzień po dniu 0¹⁵ Studio Wschód – publicystyka 0⁴⁵ Komisariat – serial 1¹⁵ Program muzyczny 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 14 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Panorama 11¹⁰ Polonia 24 11³⁰ Rozmowa Polonii 11⁴⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Siostry – serial 14¹⁰ Powstanie Warszawskie dzień po dniu 14²⁰ Wenecja – serial 15¹⁰ Pod Tatrami 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Wilnoteka – magazyn 15⁵⁵ Komisariat – serial 16²⁵ Jak to działa – magazyn 16⁵⁵ Załoga Eko – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Podróże z historią – dokument 18²⁵ Racja stanu 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Komisarz Alex – serial 21³⁵ Przekaz bezpośredni – felieton 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23⁰⁵ Magazyn śledczy Anity Gargas – magazyn 23⁴⁰ Warto rozmawiać – publicystyka 0⁴⁵ Komisariat – serial 1¹⁵ Załoga Eko – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 15 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Panorama 11¹⁰ Polonia 24 11³⁰ Rozmowa Polonii 11⁴⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale – serial 13²⁵ Siostry – serial 14²⁰ Komisarz Alex – serial 15⁰⁵ Powstanie Warszawskie dzień po dniu 15¹⁵ Przekaz bezpośredni – felieton 15²⁵ Wiadomości

15⁴⁰ Warto rozmawiać – publicystyka 16⁴⁵ Baw się słowami – magazyn 16⁵⁵ Domisie 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Polski grill – magazyn 18²⁵ Na sygnale – serial 18⁵⁵ Wolny Ekran – magazyn 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20⁰⁵ Pogoda 20¹⁰ Studio Festiwalowe 20²⁰ 54 KFPP w Opolu – koncert 22⁰⁵ Studio Festiwalowe 22¹⁵ 54 KFPP w Opolu – Debiuty 0¹⁵ Polski grill – magazyn 0⁴⁰ Powstanie Warszawskie dzień po dniu 0⁵⁰ Magazyn 1¹⁵ Domisie 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 16 WRZEŚNIA

7³⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁰ Powstanie Warszawskie dzień po dniu 11⁰⁵ 54 KFPP w Opolu – Debiuty 12⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 13⁴⁵ Program rozrywkowy 14⁰⁵ XVII ŚFPZF 2017 – Koncert Galowy 15⁰⁰ Okrasa łamie przepisy – magazyn 15³⁰ Zakochaj się w Polsce – magazyn 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁴⁵ Powstanie Warszawskie dzień po dniu 18⁵⁵ Program rozrywkowy 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20⁰⁵ Pogoda 20²⁰ 54 KFPP w Opolu – Premiera 22²⁰ Studio Festiwalowe 22³⁰ 54 KFPP w Opolu 1⁰⁵ Słownik polsko@polski 1³⁵ Powstanie Warszawskie dzień po dniu 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 17 WRZEŚNIA

7¹⁰ Regiony z Historią – dokument 7³⁵ Saga rodów – magazyn 8⁰⁰ Reportaż 8³⁵ ZUS bez granic – magazyn 8⁵⁵ Wolny Ekran – magazyn 9¹⁵ Teleranek – magazyn 9⁴⁵ Ziarno – magazyn 10²⁰ Baw się słowami(2) – magazyn 10⁴⁵ Notacje – dokument 11⁰⁰ Msza Święta 12³⁵ Magiczne drzewo(2) – serial 13³⁵ Turystyczna Jazda 13⁵⁰ Powstanie Warszawskie dzień po dniu 14⁰⁰ Dożynki Prezydenckie – Spółka 2017 15⁰⁵ Duch z Canterbury – film 15⁵⁰ Oczy w oczy 16³⁰ Rodzinka.pl(2) – serial 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Powstanie Warszawskie dzień po dniu 19⁰⁰ Baw się słowami – magazyn 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20⁰⁵ Pogoda 20²⁰ 54 KFPP w Opolu – Od Opola do Opola 0³⁰ M jak miłość – serial 1²⁰ Baw się słowami(2) – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

15 Sierpnia w Paryżu

(str. 16)